

DEĊIŻJONI TAL-KUMMISSJONI (UE) 2015/801**tal-20 ta' Mejju 2015**

dwar id-dokument ta' referenza dwar l-aqwa Prattiki ta' ġestjoni ambjentali, l-indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali settorjali u l-parametri referenzjarji ta' eċċellenza għas-settur tal-kummerċ bl-imnut skont ir-Regolament (KE) Nru 1221/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-partecipazzjoni volontarja ta' organizzazzjonijiet fi skema Komunitarja ta' ġestjoni u verifika ambjentali (EMAS)

*(notifikata bid-dokument C(2015) 3234)***(Test b'rilevanza għaž-ŻEE)**

IL-KUMMISSJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidrat it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,

Wara li kkunsidrat ir-Regolament (KE) Nru 1221/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Novembru 2009 dwar il-partecipazzjoni volontarja ta' organizzazzjonijiet fl-iskema Komunitarja għall-immaniġġjar tal-ambjent u verifika (EMAS) u li jhassar r-Regolament (KE) Nru 761/2001 u d-Deċiżjonijiet tal-Kummissjoni 2001/681/KE u 2006/193/KE ⁽¹⁾, u b'mod partikolari l-Artikolu 46(1) tiegħu,

Billi:

- (1) Ir-Regolament (KE) Nru 1221/2009 jistabbilixxi obbligu għall-Kummissjoni li tiżviluppa dokumenti ta' referenza settorjali b'konsultazzjoni mal-Istati Membri u partijiet interessati oħra. Dawn id-Dokumenti ta' Referenza Settorjali jinkludu l-aqwa Prattiki ta' ġestjoni ambjentali (BEMPs), indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali għal setturi speċifiċi u, fejn xieraq, parametri referenzjarji ta' eċċellenza u sistemi ta' klassifikazzjoni li jidentifikaw il-livelli tal-prestazzjoni.
- (2) Il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni — It-twaqqif ta' pjan ta' hidma li jistabbilixxi lista indikattiva ta' setturi għall-adozzjoni ta' dokumenti ta' referenza settorjali u transsettorjali, skont ir-Regolament (KE) Nru 1221/2009, tal-25 ta' Novembru 2009, dwar il-partecipazzjoni volontarja ta' organizzazzjonijiet fi skema Komunitarja ta' ġestjoni u verifika ambjentali (EMAS) ⁽²⁾ — tistabbilixxi pjan ta' hidma u lista indikattiva tas-setturi prijoritajri għall-adozzjoni ta' dokumenti ta' referenza settorjali u transsettorjali inkluż is-settur tal-kummerċ bl-ingrossa u bl-imnut,
- (3) Dokumenti ta' referenza settorjali għal setturi speċifiċi, inklużi l-aqwa Prattiki ta' ġestjoni ambjentali, l-indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali u, fejn hu xieraq, il-parametri referenzjarji ta' eċċellenza u sistemi ta' klassifikazzjoni li jidentifikaw il-livelli ta' prestazzjoni ambjentali, huma meħtieġa biex jgħinu lill-organizzazzjonijiet jiffokaw aktar fuq l-aspetti ambjentali l-aktar importanti f'settur partikolari.
- (4) Il-miżuri stipulati f'din id-Deċiżjoni huma skont l-opinjoni tal-Kumitat stabbilit skont l-Artikolu 49 tar-Regolament (KE) Nru 1221/2009.

ADOTTAT DIN ID-DEĊIŻJONI:

Artikolu 1

Id-dokument ta' referenza settorjali dwar l-aqwa Prattiki ta' ġestjoni ambjentali, indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali settorjali u parametri referenzjarji ta' eċċellenza għas-settur tal-kummerċ bl-imnut huwa stabbilit fl-Anness.

Artikolu 2

Huwa obbligu għal organizzazzjoni tal-EMAS registrata fis-settur tal-kummerċ bl-imnut li turi fid-dikjarazzjoni ambjentali kif l-Aqwa Prattiki ta' Ġestjoni Ambjentali u l-Parametri Referenzjarji ta' Eċċellenza mid-dokument ta' referenza settorjali jkun użati biex jidentifikaw miżuri u azzjonijiet, u possibilmement biex jiġu stabbiliti l-prijoritajiet għat-titjib tal-prestazzjoni ambjentali tagħhom.

⁽¹⁾ ĠUL 342, 22.12.2009, p. 1.⁽²⁾ ĠUC 358, 8.12.2011, p. 2.

Artikolu 3

Li dawn il-parametri referenzjarji ta' eċċellenza identifikati fid-dokument ta' referenza settorjali jintlaħqu mhux obbligatorju għall-organizzazzjonijiet registrati tal-EMAS minhabba li n-natura volontarja tal-EMAS thalli l-valutazzjoni tal-fattibbiltà tal-parametri referenzjarji, f'termini ta' spejjeż u benefiċċji, fidejn l-organizzazzjonijiet infushom.

Artikolu 4

Din id-Deciżjoni hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmul fi Brussell, l-20 ta' Mejju 2015.

Għall-Kummissjoni
Karmenu VELLA
Membru tal-Kummissjoni

ANNEX

1. INTRODUZZJONI

Dan id-dokument huwa l-ewwel Dokument ta' Referenza Settorjali (SRD) skont l-Artikolu 46 tar-Regolament (KE) Nru 1221/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-partecipazzjoni volontarja ta' organizzazzjonijiet fi skema Komunitarja ta' ġestjoni u verifika ambjentali (EMAS). Bil-ghan li jiġi ffaċilitat il-fehim ta' dan l-SRD, din l-introduzzjoni tipprovdi profil tal-isfond legali tiegħu u l-użu tiegħu.

L-SRD huwa bbażat fuq rapport xjentifiku u ta' politika dettaljat ⁽¹⁾ żviluppat mill-Istitut tal-Istudju tal-Prospettivi Teknoloġiċi (IPTS), wiehed mis-seba' istituti taċ-Ċentru Kongunt tar-Riċerka (JRC) tal-Kummissjoni Ewropea.

Sfond legali rilevanti

L-Iskema ta' Mmaniġġjar u Awditjar Ekoloġiċi (EMAS) kienet introdotta fl-1993 għall-partecipazzjoni volontarja mill-organizzazzjonijiet, permezz tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 1836/93 ⁽²⁾. Sussegwentement, l-EMAS għaddiet minn żewġ revizzjonijiet maġġuri:

— Ir-Regolament (KE) Nru 761/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽³⁾;

— Ir-Regolament (KE) Nru 1221/2009.

Element importanti ġdid tal-aħhar revizzjoni, li dahlet fis-seħh fil-11 ta' Jannar 2010, huwa l-iżvilupp ta' dokumenti ta' referenza settorjali (SRDs) li jirriflettu l-aqwa prattiki ta' ġestjoni ambjentali għal setturi speċifiċi, introdotti bl-Artikolu 46 tar-Regolament (KE) Nru 1221/2009. Dawn jinkludu l-aqwa prattiki ta' ġestjoni ambjentali (BEMPs), indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali għal setturi speċifiċi u, fejn xieraq, parametri referenzjarji ta' eċċellenza u sistemi ta' klassifikazzjoni li jidentifikaw il-livelli tal-prestazzjoni.

Kif tifhem u tuża dan id-dokument

L-Iskema ta' Mmaniġġjar u Awditjar Ekoloġiċi (EMAS) hija skema ta' partecipazzjoni volontarja minn organizzazzjonijiet li jikkonmettu ruhhom għal titjib ambjentali kontinwu. F'dan il-qafas, id-Dokument attwali ta' Referenza Settorjali (SRD) jipprovdi gwida speċifika għas-settur tal-kummerċ bl-imnut u jindika għadd ta' għażliet għal titjib u l-aħjar prattiki. L-ghan tal-SRD huwa li jghin u jappoġġja lill-organizzazzjonijiet kollha li bi hsiebhom itejbu l-prestazzjoni ambjentali tagħhom billi jipprovdi ideat u ispirazzjoni kif ukoll gwida prattika u teknika.

Prinċipalment l-SRD jindirizza lill-organizzazzjonijiet li diġà huma reġistrati mal-EMAS, it-tieni l-organizzazzjonijiet li qed jikkunsidraw li jirreġistraw mal-EMAS fil-futur, u t-tielet anke dawk li jkun implimentaw sistema oħra ta' ġestjoni ambjentali jew dawk li ma jkollhomx sistema formali ta' ġestjoni ambjentali li jkun jixtiequ jitgħallmu aktar dwar l-aqwa prattiki ta' ġestjoni ambjentali sabiex itejbu l-prestazzjoni ambjentali tagħhom. Konsegwentement, l-ghan ta' dan id-dokument huwa li jappoġġja lill-organizzazzjonijiet u lill-atturi kollha fis-settur tal-kummerċ bl-imnut biex jiffokaw fuq l-aspetti ambjentali rilevanti, kemm diretti u kemm indiretti, u biex isibu informazzjoni dwar l-aħjar prattiki, kif ukoll indikaturi adegwati tal-prestazzjoni ambjentali speċifiċi għas-settur biex ikejlu l-prestazzjoni ambjentali tagħhom, u l-parametri referenzjarji ta' eċċellenza.

Skont ir-Regolament (KE) Nru 1221/2009, l-organizzazzjonijiet irreġistrati mal-EMAS huma mitluba jhejju dikjarazzjoni ambjentali (l-Artikolu 4(1)(d)). Meta tkun qed titkejjel il-prestazzjoni ambjentali, għandu jitqies l-SRD rilevanti. Id-Deciżjoni tal-Kummissjoni 2013/131/UE ⁽⁴⁾ li tistabbilixxi l-gwida għall-utent u twaqqaf

⁽¹⁾ Ir-rapport xjentifiku u ta' politika huwa disponibbli pubblikament fuq il-websajt tal-JRC/IPTS fl-indirizz li ġej: <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/documents/RetailTradeSector.pdf>. Il-konkluzjonijiet dwar l-aqwa prattiki ta' ġestjoni ambjentali u l-applikabbiltà tagħhom kif ukoll l-indikaturi speċifiċi identifikati tal-prestazzjoni ambjentali u l-parametri referenzjarji ta' eċċellenza li jinsabu f'dan id-Dokument ta' Referenza Settorjali huma bbażati fuq is-sejbiet dokumentati fir-rapport xjentifiku u tal-politika. L-informazzjoni ta' sfond u d-dettalji tekniċi kollha jistgħu jinstabu fih.

⁽²⁾ Ir-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 1836/93 tad-29 ta' Gunju 1993 li jippermetti l-partecipazzjoni volontarja mill-kumpanniji fis-settur industrijali fi skema Komunitarja għall-immaniġġjar tal-ambjent u verifika (GU L 168, 10.7.1993, p. 1).

⁽³⁾ Ir-Regolament (KE) Nru 761/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' Marzu 2001 li jippermetti l-partecipazzjoni volontarja ta' organizzazzjonijiet fl-iskema Komunitarja għall-immaniġġjar tal-ambjent u verifika (EMAS) (GU L 114, 24.4.2001, p. 1).

⁽⁴⁾ Id-Deciżjoni tal-Kummissjoni 2013/131/UE tal-4 ta' Marzu 2013 li tistabbilixxi l-gwida għall-utent u twaqqaf il-passi mehtëġa għall-partecipazzjoni fl-EMAS, skont ir-Regolament (KE) Nru 1221/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-partecipazzjoni volontarja ta' organizzazzjonijiet fi skema Komunitarja ta' ġestjoni u verifika ambjentali (EMAS) (GU L 76, 19.3.2013, p. 1).

il-passi meħtieġa għall-partecipazzjoni fl-EMAS (il-“Gwida għall-Utenti għall-EMAS”) tirreferi wkoll għall-karattru legali tad-Dokumenti ta’ Referenza Settorjali tal-EMAS Kemm il-Gwida għall-Utenti għall-EMAS u din id-deċizzjoni jiddikjaraw li huwa obbligu għal organizzazzjoni rreġistrata fl-EMAS li fid-dikjarazzjoni ambjentali tiċċara kif l-SRD, meta dan ikun disponibbli, kien gie kkunsidrat; jiġifieri kif l-SRD ikun intuża biex jiġu identifikati l-miżuri u l-azzjonijiet, u possibbilment biex jiġu stabbiliti l-prioritajiet, biex (tkompli) titjieb il-prestazzjoni ambjentali. Barra minn hekk din id-deċizzjoni tgħid ukoll li mhuwiex obbligatorju li jintlahqu l-parametri referenzjarji ta’ eċċellenza identifikati għaliex il-karattru volontarju tal-EMAS iħalli l-valutazzjoni tal-fattibilità tal-parametri referenzjarji, f’termini ta’ spejjeż u benefiċċji, f’idejn l-organizzazzjonijiet infushom.

L-informazzjoni f’dan id-dokument hija bbażata fuq id-dejta diretta pprovduta mill-partijiet interessati nfushom segwita minn analiżi sussegwenti taċ-Ċentru Kongunt tar-Riċerka tal-Kummissjoni Ewropea. Grupp ta’ Hidma Tekniku, li kien jinkludi esperti u partijiet interessati tas-settur, applikaw il-gudizzju espert tagħhom flimkien maċ-Ċentru Kongunt tar-Riċerka tal-Kummissjoni Ewropea u finalment qablu u approvaw il-parametri referenzjarji deskritti. Dan ifisser li l-informazzjoni pprovduta dwar l-indikaturi adegwati tal-prestazzjoni ambjentali speċifiċi għas-settur u l-parametri referenzjarji ta’ eċċellenza f’dan id-dokument jikkorrispondu mal-livelli tal-prestazzjoni ambjentali li jistgħu jinkisbu mill-organizzazzjonijiet mis-settur li kellhom l-aħjar prestazzjoni. Fir-rigward tad-dikjarazzjoni ambjentali, l-Artikolu 4(1)(d) tar-Regolament (KE) Nru 1221/2009 jirreferi għall-ANNESS IV ma’ dak ir-Regolament, fejn jingħad li d-dikjarazzjoni ambjentali għandu jkun fiha wkoll rapportar dwar l-indikaturi ċentrali u dwar l-indikaturi ta’ prestazzjoni ambjentali eżistenti rilevanti oħrajn. L-hekk imsejja “indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali eżistenti rilevanti oħra” (ANNESS IV(C)(3)) huma relatati mal-aspetti ambjentali aktar speċifiċi kif identifikat fid-dikjarazzjoni ambjentali u għandhom jiġu rrapportati flimkien mal-indikaturi ċentrali. Għal dan il-ghan, għandu wkoll jittiehed kont tal-SRD (ANNESS IV(C)(3)). Fejn ikun ġustifikat għal raġunijiet tekniċi, organizzazzjoni tista’ tikkonkludi li indikatur ċentrali wiehed jew aktar tal-EMAS u indikatur speċifiku għas-settur wiehed jew aktar ipprezentati fl-SRD mhuwiex rilevanti għalihom u tista’ ma tirrapportax dwarhom. Per eżempju, bejjiegh bl-innut mhux tal-ikel, ma jeħtieġx jirrapporta dwar indikaturi ta’ effiċjenza fl-enerġija għar-refriġerazzjoni kummerċjali tal-ikel peress li dan mhuwiex rilevanti għalihom. Meta jkunu qed jintgħazzu l-indikaturi rilevanti, għandu jitqies li xi indikaturi huma marbutin mill-qrib mal-implimentazzjoni ta’ xi wħud mill-aħjar prattiki. Għalhekk, l-applikabbiltà tagħhom hija limitata għall-organizzazzjonijiet li jkunu qed jimplimentaw dawn l-aqwa prattiki ta’ ġestjoni ambjentali. Madanakollu, jekk l-aqwa prattika ta’ ġestjoni ambjentali tkun adattata għal organizzazzjoni, anke jekk ma tiġix applikata, huwa rakkomandabbli li l-organizzazzjoni tirrapporta dwar l-indikatur assoċjat, tal-anqas, biex tiġi stabbilita linja bażi komparabbli.

L-indikaturi pprezentati ġew magħżula bħala dawk l-aktar komunement użati minn organizzazzjonijiet eżemplari fis-settur. L-organizzazzjonijiet jistgħu jiċċekkjaw liema mill-indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali magħżula (jew alternattivi xierqa) huma l-aktar xierqa f’kull każ.

Il-verifikaturi ambjentali tal-EMAS għandhom jiċċekkjaw jekk u kif l-SRD kien tqies mill-organizzazzjoni waqt it-tnejja tad-dikjarazzjoni ambjentali tagħha (l-Artikolu 18(5)(d) tar-Regolament (KE) Nru 1221/2009). Dan ifisser li waqt it-twertiq tal-attivitajiet tagħhom, il-verifikaturi ambjentali akkreditati se jkollhom bżonn evidenza mill-organizzazzjoni dwar kif kien tqies l-SRD. M’humix se jiċċekkjaw konformità mal-parametri referenzjarji ta’ eċċellenza deskritti, iżda se jverifikaw evidenza dwar kif l-SRD kien intuża bħala gwida biex jiġu identifikati l-miżuri volontarji xierqa li l-organizzazzjoni tista’ timplimenta biex ittejjeb il-prestazzjoni ambjentali tagħha.

Ir-reġistrazzjoni fl-EMAS hija proċess kontinwu. Dan ifisser li kull darba li organizzazzjoni tippjana li ttejjeb il-prestazzjoni ambjentali tagħha (u tirrevedi l-prestazzjoni ambjentali tagħha) għandha tikkonsulta l-SRD dwar suġġetti speċifiċi biex tiġi pprovduta ispirazzjoni dwar liema kwistjonijiet imisshom jiġu indirizzati f’approċċ ta’ pass-pass.

L-Istruttura tad-Dokument ta’ Referenza Settorjali

Dan id-dokument jikkonsisti f’4 kapitoli. Il-Kapitolu 1 jintroduċi l-isfond legali tal-EMAS u jiddeskrivi kif għandu jintuża dan id-dokument, filwaqt li l-Kapitolu 2 jiddefinixxi l-ambitu ta’ dan l-SRD. Il-Kapitolu 3 jiddeskrivi fil-qosor l-aqwa prattiki ta’ ġestjoni ambjentali (BEMPs) differenti flimkien ma’ informazzjoni dwar l-applikabbiltà tagħhom, prinċipalment fir-rigward ta’ installazzjonijiet godda u eżistenti u/jew hwienet godda jew eżistenti kif ukoll għall-SMEs. Għal kull BEMP, l-indikaturi xierqa tal-prestazzjoni ambjentali u l-parametri referenzjarji ta’ eċċellenza relatati huma mogħtija wkoll. Għal kull miżura u teknika differenti elenkati, jissema aktar minn indikatur wiehed tal-prestazzjoni ambjentali biex jirrifletti l-fatt li fil-prattika jintużaw indikaturi differenti.

Fl-ahhar nett, il-Kapitolu 4 jippreżenta tabella komprensiva bl-aktar indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali rilevanti, spjegazzjonijiet assoċjati u parametri referenzjarji ta' eċċellenza relatati.

2. AMBITU

Dan l-SRD huwa indirizzat lejn il-ġestjoni ambjentali tal-organizzazzjonijiet fis-settur tal-kummerċ bl-imnut. Dan is-settur huwa karatterizzat skont il-klassifikazzjoni statistika tal-attivitajiet ekonomiċi stabbiliti mir-Regolament (KE) Nru 1893/2006 tal-parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁾ b'kodiċi NACE 47 (NACE Rev. 2): "negozju bl-imnut, għajr ta' vetturi bil-mutur u muturi". Il-bejgħ bl-imnut tas-servizzi, eż. ir-ristoranti, il-parrukkieri, l-aġenti tal-ivvjaġġar huma esklużi.

Ikopri l-katina kollha tal-valur għall-prodotti li jinbiegħu fil-ħwienet bl-imnut, kif deskritt fl-iskema li ġejja ta' input/output.

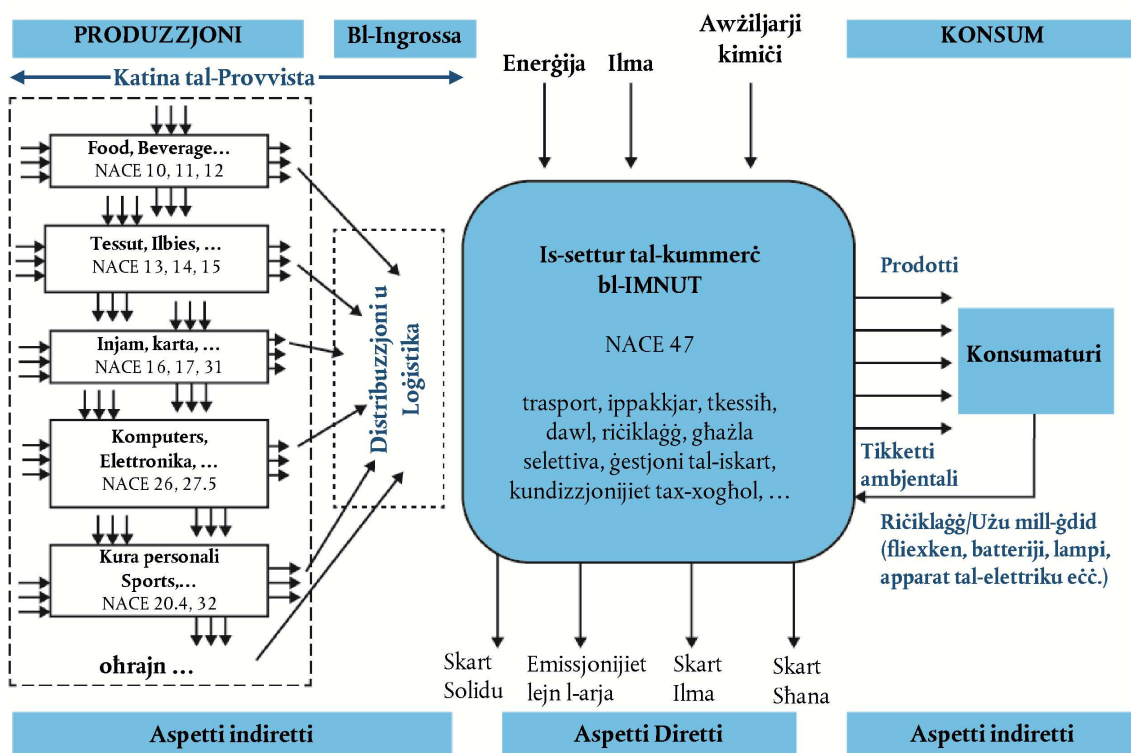

Figura 2.1.

Harsa generali lejn l-inputs u l-outputs tas-settur tal-Kummerċ bl-Imnut

L-aspetti ambjentali ewlenin li għandhom jiġu ġestiti mill-organizzazzjonijiet li jagħmlu parti mis-settur tal-kummerċ bl-imnut huma stabbiliti fit-Tabella 2.1.

Għal kull kategorija, it-tabella turi l-aspetti koperti f'dan l-SRD. Dawn l-aspetti ambjentali ġew magħżula bħala daww l-aktar rilevanti għall-bejgiegħa bl-imnut. Madankollu, l-aspetti ambjentali li għandhom jiġu ġestiti minn bejgiegħa bl-imnut speċifiċi għandhom jiġu vvalutati abbażi ta' każ b'każ. Aspetti ambjentali, bħall-ilma mormi, l-iskart perikoluż, il-bijodiversità jew materjali għal oqsma ohra appartu minn daww elenkati jistgħu jkunu rilevanti wkoll.

⁽¹⁾ Ir-Regolament (KE) Nru 1893/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Diċembru 2006 li jistabbilixxi l-klassifikazzjoni tal-istatistika ta' attivitajiet ekonomiċi tan-NACE Revizjoni 2 u li jemenda r-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 3037/90 kif ukoll ċerti Regolamenti tal-KE dwar setturi speċifiċi tal-istatistika (ĠU L 393, 30.12.2006, p. 1).

Tabella 2.1.

L-aspetti ambjentali ewlenin koperti f'dan id-dokument

Kategorija	Karattru ⁽¹⁾	Aspetti koperti f'dan id-dokument
Prestazzjoni tal-enerġija	Dirett	Bini, Sistema ta' Tishin, Ventilazzjoni u Arja Kundizzjonata (HVAC), refriġerazzjoni, dawl, apparat, enerġija rinnovabbli, monitoraġġ tal-enerġija
Emissjonijiet fl-arja	Dirett	Refrigeranti
Katina ta-Provvista	Indirett	Strateġiji tan-negozju, priorittizzazzjoni tal-prodott, mekkanizmi ta' titjib, editjar tal-ghażla, kriterji ambjentali, informazzjoni u disseminazzjoni, tikkettar ambjentali (inklużi prodotti tad-ditta proprja ⁽²⁾)
Trasport u logistika	Dirett/Indirett	Monitoraġġ, akkwist, tehid ta' deċiżjonijiet, modi ta' trasport, netwerk ta' distribuzzjoni, ippjanar, disinn tal-ippakkjar
Skart	Dirett	Skart mill-ikel, ippakkjar, sistemi ta' ritorn
Materjali u r-riżorsi	Dirett	Konsum tal-karta
Ilma	Dirett	Ġbir u trattament tal-ilma tax-xita
Influwenza fuq il-konsumaturi	Indirett	Aspetti ambjentali assoċjati mal-konsum, eż. boroż tal-plastik

⁽¹⁾ Din hija klassifikazzjoni approssimattiva tan-natura tal-aspetti ambjentali skont id-definizzjonijiet mogħtija fir-Regolament (KE) Nru 1221/2009. In-natura diretta jew indiretta ta' kull aspekt ambjentali għandha tiġi vvalutata għal kull każ speċifiku.

⁽²⁾ Dawk il-prodotti manifatturati minn kumpannija li jinbiegħu taht il-marka ta' kumpannija oħra (eż. il-marka tal-bejjiegh bl-imnut). Prodotti tad-ditta proprja jissejhu wkoll tikketti privati.

Konsegwentement, l-“Aqwa Prattiki ta' Ġestjoni Ambjentali (BEMPs)” ippreżentati ġew miġbura kif ġej:

- BEMPs biex titjeb il-prestazzjoni tal-enerġija, inkluża l-ġestjoni tar-refrigeranti
- BEMPs biex titjeb is-sostenibbiltà ambjentali tal-katini tal-provvista għall-konsumaturi
- BEMPs biex jitjiebu l-operazzjonijiet tat-trasport u logistiċi
- BEMPs dwar l-iskart
- BEMPs oħra (tnaqqis fil-konsum u l-użu ta' karta aktar ekoloġika għall-pubblikazzjonijiet kummerċjali, il-ġbir u l-użu mill-ġdid tal-ilma tax-xita, u influwenza fuq l-imġiba ambjentali tal-konsumatur).

Il-BEMPs ikopru l-aktar aspetti ambjentali sinifikanti tas-settur.

3. L-AQWA PRATTIKI TA' ĠESTJONI AMBJENTALI, L-INDIKATORI TAL-PRESTAZZJONI AMBJENTALI SETTORJALI U L-PARAMETRI REFERENZJARJI TA' EČCELLENZA GHAS-SETTUR TAL-KUMMERĊ BL-IMNUT

3.1. Il-prestazzjoni tal-enerġija inkluż il-ġestjoni tar-refrigeranti

3.1.1. Id-disinn u l-modifika tal-involukru tal-bini għall-iprem prestazzjoni tal-enerġija

Il-BEMP tara li ttejjeb l-involukru tal-bini eżistenti tal-bejjiegha bl-imnut biex it-telf tal-enerġija jiġi minimizzat għal livell aċċettabbli u fattibbli, permezz tal-applikazzjoni ta' diversi tekniki, bħal dawk murija f'Tabella 3.1. Barra minn hekk, il-BEMP tara li jiġi ottimizzat id-disinn tal-involukru tal-bini sabiex jiġu sodisfatti l-istandards esiġenti li jmorru lil hinn mir-regolamenti eżistenti, speċjalment għal bini ġdidella

Tabella 3.1.

L-elementi tal-involukru tal-bini u t-tekniki assoċjati

L-element tal-involukru	It-teknika
Hajt/faċċata/bejt/art — saqaf tal-kantini	Tibdil tal-materjali ta' insulazzjoni
	Tekniki biex tiżdied il-hxuna tal-insulazzjoni
Twieqi/hġieg	Tibdil għal hġieg aktar effiċjenti
	Tibdil għal tilari u frejms aktar effiċjenti
Dell	Użu ta' mezzi esterni u interni li jagħtu d-dell
Issikkar tal-arja	Titjib tal-bibien
	Bibien li jinfethu u jingħalqu malajr
	Issigillar
	Introduzzjoni ta' sezzjonijiet ta' bafer
Involukru generali	Orjentazzjoni
	Manutenzjoni

L-applikabbiltà

Teknikament, dan huwa fattibbli għal kull bini jew unità tal-bini ġdida u eżistenti. L-inkwilini jistgħu jimplimentaw mekkaniżmi biex jinfluwenzaw lis-sidien u għandhom ikunu konxji tal-importanza tal-involukru tal-bini fil-prestazzjoni ambjentali tagħhom. Il-modifika tal-involukru tal-bini tehtieg investiment sinifikanti. Generalment, din il-BEMP tipproduċi iffrankar ta' spejjeż, iżda ż-żmien biex l-investiment jirrendi huwa twil u, għalhekk, huwa rakkomandabbli li din il-BEMP tiġi applikata flimkien ma' rinnovazzjonijiet maġġuri oħra tal-hanut (eż. il-format tal-hanut, id-dawl, is-sigurtà, strutturali, estensjonijiet, eċċ) sabiex jitnaqqsu l-ispejjeż tiegħu.

Generalment l-applikabbiltà ta' din il-BEMP għal **intrapriżi żgħar** ⁽¹⁾ hija pjuttost limitata, minhabba l-investiment kbir mehtieg u n-nuqqas ta' influwenza fuq il-karatteristiċi tal-bini.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza
(i1) L-użu ta' enerġija speċifika tal-hanut għal kull m ² (żona tal-bejgħ) u s-sena	(b1) L-użu ta' enerġija speċifika għal kull m ² taż-żona tal-bejgħ għat-tishin, tkessih u arja kundizzjonata ta' 0 kWh/m ² sena jew anqas jekk is-shana li tintilef mir-refriġerazzjoni tista' tiġi rkuprata. Inkella, ta' 40 kWh/m ² sena jew anqas għal bini ġdid u ta' 55 kWh/m ² sena għal bini eżistenti ⁽¹⁾
(i2) L-użu ta' enerġija speċifika tal-hanut għal kull m ² (żona tal-bejgħ) u fis-sena f'termini ta' enerġija primarja.	

⁽¹⁾ Dan il-parametru referenzjarju jista' jidher ukoll fid-dawl tad-Direttiva 2010/31/UE dwar ir-rendiment tal-bini fl-użu tal-enerġija u d-definizzjonijiet nazzjonali ta' bini b'użu ta' kważi żero enerġija (NZEB). Illustrazzjoni/eżempju ta' dan huwa li-mitu ta' 20 kWh/m² sena (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52013D0483>).

⁽¹⁾ Intrapriża żgħira hija definita bħala intrapriża li timpjega anqas minn 50 ruħ u li l-valur tal-fatturat tagħha ta' kull sena u/jew it-total tal-karta tal-bilanċ tagħha ma jaqbiżx EUR 10 miljun (Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 2003/361/KE tas-6 ta' Mejju 2003 dwar id-definizzjoni ta' intrapriżi mikro, żgħar u ta' daqs medju (ĠU L 124, 20.5.2003, p. 36)).

3.1.2. Id-disinn tal-bini għal sistemi ġodda u eżistenti ta' Tishin, Ventilazzjoni u Arja Kundizzjonata

Il-BEMP tara li jiġu modifikati s-sistemi eżistenti tal-HVAC (Tishin, Ventilazzjoni u Arja Kundizzjonata) sabiex jitnaqqas il-konsum tal-enerġija u titjieb il-kwalità tal-arja interna. Il-BEMP tara li jiġi ottimizzat id-disinn tas-sistemi tal-HVAC f'bini ġdida, permezz ta' sistemi biex titnaqqas id-domanda għall-enerġija primarja u biex tiżdied l-effiċjenza.

L-applikazzjoni tal-aħjar prattiki tat-tfassil għandhom jippermettu integrazzjoni aħjar fl-involukru tal-bini, jiġi evitat kobor żejjed u l-orjentazzjoni tal-bini tintuża bħala mod kif jiġi minimizzat il-konsum globali tal-enerġija. B'mod partikolari, għal hwienet ġodda, dawn li ġejjin jistgħu jkunu rilevanti: l-użu tal-hġieg, shana mitlufa mir-refriġerazzjoni, enerġija rinnovabbli, pompi tas-shana, u sistemi innovattivi oħrajn. Fir-rigward tal-manutenzjoni tal-HVAC il-monitoraġġ tal-kwalità tal-arja fuq ġewwa u s-sistemi ta' ġestjoni tal-enerġija huma meqjusa bħala l-aħjar prattiki.

L-applikabbiltà

Din il-BEMP hija applikabbli bis-shih għal bini ġdida. Fi kwalunkwe bini eżistenti, is-sistema tal-HVAC tista' tiġi modifikata sabiex jitnaqqas il-konsum tal-enerġija, għalkemm il-karatteristiċi tal-bini għandhom influwenza fuq l-impatt tal-modifika tas-sistema tal-HVAC. L-influwenza klimatika hija rilevanti hafna sabiex jintgħażlu liema tekniki jistgħu jiġu implimentati. L-applikazzjoni ta' sistemi ġodda tal-HVAC f'bini eżistenti, eż. l-installazzjoni ta' impjanti ta' koġenerazzjoni, sistemi ta' rkupru tas-shana u l-kunċetti ta' disinn integrat, bħall-istandard tad-Dar Passiva, tista' tiġi applikata b'mod parzjali bi prestazzjoni ekonomika aċċettabbli. Il-kunċett tal-hanut għandu influwenza kbira fuq il-prestazzjoni tal-HVAC, speċjalment dawk l-ispeċifikazzjonijiet tad-disinn marbuta mal-proċess ta' refriġerazzjoni, fejn jista' jiġi rkuprat ammont kbir ta' shana mitlufa.

Għal intrapriżi żgħira, il-grad ta' influwenza fuq id-disinn tal-HVAC jista' jkun negligibbli, għalkemm għandhom jipparteċipaw fl-implimentazzjoni u fir-rakkomandazzjoni tal-BEMP deskritta.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza
(i1) L-użu ta' enerġija speċifika tal-hanut għal kull m ² (żona tal-bejgħ) u s-sena	(b1) L-użu ta' enerġija speċifika għal kull m ² taż-żona tal-bejgħ għat-tishin, tkessih u arja kundizzjonata ta' 0 kWh/m ² sena jew anqas jekk is-shana li tintilef mir-refriġerazzjoni tista' tiġi rkuprata. Inkella, ta' 40 kWh/m ² sena jew anqas għal bini ġdida u ta' 55 kWh/m ² sena għal bini eżistenti.
(i2) L-użu ta' enerġija speċifika tal-hanut għal kull m ² (żona tal-bejgħ) u fis-sena f'termini ta' enerġija primarja.	

3.1.3. L-użu ta' kunċetti ta' disinn integrat għall-bini

Il-BEMP hija li jintużaw kunċetti ta' disinn integrat għall-bini kollu jew għal partijiet minnu sabiex titnaqqas id-domanda tal-hanut għall-enerġija. Kunċetti integrati jimminimizzaw l-użu tal-enerġija u l-ispejjeż assoċjati ta' bini, filwaqt li jinkisbu kundizzjonijiet termali tajbin għall-kumdità għall-okkupanti. Xi rekwiżiti eżemplari qed jidhru fit-Tabella 3.2

Tabella 3.2.

Eżempji ta' rekwiżiti għal kunċetti ta' disinn integrat

Rekwiżiti	Eżempji ta' miżuri sabiex jintlaħqu
Il-htieġa tal-enerġija tal-bini għat-tishin u t-tkessih tal-post għandha tkun ta' anqas minn 15 kWh/m ² sena	Titjib fl-insulazzjoni. Valuri-U rakkomandati ta' anqas minn 0,15 W/m ² K
It-tagħbija speċifika tas-shana m'għandhiex taqbeż 1-10 W/m ²	Disinn mingħajr pontijiet termali Valuri-U tat-twieqi ta' anqas minn 0,85 W/m ² K
Il-bini m'għandux jitlef aktar arja minn 0,6 darbiet il-volum tiegħu fis-sieġha	Impermeabbiltà tal-arja. Ventilazzjoni mekkanika bl-irkupru tas-shana mill-arja tal-egżost
L-użu totali tal-enerġija primarja ma jistax ikun oghla minn 120 kWh/m ² sena	L-installazzjoni ta' sistemi termali solari jew pompi tas-shana (id-domanda aħharja għall-enerġija teskludi l-kontribut tal-enerġija solari u ambjentali użata fuq is-sit għall-produzzjoni tas-shana)

L-applikabbiltà

Normalment il-kunċetti integrati jiġu implimentati waqt id-disinn ta' bini ġdid. Il-kunċett huwa parzjalment adattat għal bini eżistenti, peress li bosta elementi jistgħu jiġu integrati mingħajr spejjeż għoljin ta' investiment. Il-kundizzjonijiet klimatiċi jistgħu jinfluwenzaw ukoll id-deċiżjoni li jiġi applikat dan il-kunċett. Per eżempju, l-istandard tad-Dar Passiva kien ġie prinċipalment żviluppat minn riċerkaturi Germaniżi u Żvedizi, iżda jista' jiġi implimentat fi klimi aktar shan. Il-kost tal-investiment ta' bini ddisinjat skont approċċi integrati eżemplari ma jaqbiżx 10–15 % tal-kost żejjed meta mqabbel ma' kostruzzjoni konvenzjonali. L-analiżi tal-ispejjeż tul iċ-ċiklu tal-hajja turi li d-disinn tal-bini ta' djar passivi jirrappreżenta l-aktar spiża baxxa tul iċ-ċiklu tal-hajja, peress li s-sistema ta' tishin meħtieġa hija relattivament sempliċi u l-potenza termika installata hija limitata.

Għal intrapriżi żgħar, l-użu ta' kunċetti ta' disinn integrat biex tiġi minimizzata d-domanda għall-enerġija ta' bini ġdid jista' jitqies bħala attività ta' akkwist kosteffikaċi, mingħajr ebda restrizzjoni speċifika hliet għall-investiment żejjed tal-bidu.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza
(i1) L-użu ta' enerġija speċifika tal-hanut għal kull m ² (żona tal-bejgħ) u s-sena	(b1) L-użu ta' enerġija speċifika għal kull m ² taż-żona tal-bejgħ għat-tishin, tkessih u arja kundizzjonata ta' 0 kWh/m ² sena jew anqas jekk is-shana li tintilef mir-refriġerazzjoni tista' tiġi rkuprata. Inkella, ta' 40 kWh/m ² sena jew anqas għal bini ġdid u ta' 55 kWh/m ² sena għal bini eżistenti.
(i2) L-użu ta' enerġija speċifika tal-hanut għal kull m ² (żona tal-bejgħ) u fis-sena f'termini ta' enerġija primarja.	

3.1.4. L-integrazzjoni tar-refriġerazzjoni u l-HVAC

Il-BEMP tara li tiġi rkuprata s-shana li tintilef miċ-ċiklu ta' refriġerazzjoni u jiġi massimizzat l-użu tagħha. Taħt ċerti ċirkostanzi, il-bejjiegha bl-imnut tal-ikel jistgħu jipproduċu shana żejda anke wara li jkun użaw is-shana għat-tishin tal-post, li tista' titwassal lejn partijiet oħra tal-istess bini jew lil bini ieħor.

L-applikabbiltà

Il-miżuri għandhom jiġu kkunsidrati għal bini ġdid jew eżistenti tal-bejjiegha bl-imnut tal-ikel u l-operat ta' dawn is-sistemi jkollhom riżultati differenti skont fatturi differenti:

- normalment il-hwienet tal-bejjiegha bl-imnut kbar ma jkunux f'bini weħidhom. Għalhekk, il-“viċinanzi” (eż. hwienet żgħar f'ċentru kummerċjali) huma konsumatur potenzjali tas-shana żejda. Bħala regola ġenerali, hanut tal-ikel b'tagħbija tipika ta' refriġerazzjoni u b'involukru ottimizzat jista' jirkupra biżżejjed enerġija biex isahhan id-doppju tas-superfiċje tiegħu stess.
- l-elementi kollha tas-sistema tal-HVAC għandhom jiġu ddisinjati u mantniti korrettament. L-irkupru tas-shana mill-arja tal-egżost, il-kontroll fuq talba (on-demand) tal-ventilazzjoni b'sensors tas-CO₂ u l-monitoraġġ tal-impermeabbiltà tal-arja u tal-kwalità tal-arja fuq ġewwa huma tekniki ferm rakkomandati.
- It-tagħbija tar-refriġerazzjoni: hwienet iżgħar joffru aktar prodotti mkessha għal kull metru kwadru tal-erja tal-bejgħ u l-effiċjenza fir-refriġerazzjoni hija aktar baxxa. Barra minn hekk, it-tendenza li jiżdied l-ammont ta' prodotti mkesshin disponibbli hija importanti wkoll. Id-daqs tal-hanut ma jinfluwenzax l-applikabbiltà teknika tal-approċċi integrati, iżda l-kosteffiċjenza tas-sistema shiha hija aktar baxxa għall-hwienet żgħar.
- fi klimi keshin, it-tagħbija għar-refriġerazzjoni hija aktar baxxa milli għal reġjuni aktar shan. Fl-istess waqt, id-domanda għas-shana ta' bini fl-Ewropa tat-Tramuntana hija għolja, u għalhekk l-integrazzjoni tiddependi fuq il-kwalità tal-involukru tal-bini. Għall-klimi l-aktar shan, eż. il-pajjiżi Mediterranji tal-Ewropa, id-domanda għat-tkessih tista' tkun sinifikanti hafna u l-impermeabbiltà tal-arja tal-bini tista' żżid il-gwadanji interni. Għalhekk, huwa meħtieġ li jkun hemm disinn ottimizzat tal-ventilazzjoni. It-tkessih mekkaniku b'lejl u temperatura varjabbli fuq ġewwa (eż. 21–26 °C) huma wkoll tekniki rakkomandati.

- It-temperatura ambjentali: fl-integrazzjoni taċ-ċiklu ta' refriġerazzjoni, hemm limitu fuq it-temperatura ambjentali, li jiddependi fuq id-disinn tas-sistema, fejn ir-rata tal-ġenerazzjoni tas-shana mitlufa ma tkunx biżżeġġed biex iżżomm temperatura komda ġewwa l-bini. Jista' jkun hemm il-htieġa ta' sors addizzjonali ta' tishin iżda, għal darb'ohra, dan jiddependi fuq il-kwalità tal-involukru tal-bini.
- Is-sjieda tal-bini: hafna hwienet huma integrati f'bini residenzjali jew kummerċjali, li jappartjeni għal parti terza. Għalhekk, l-integrazzjoni ahjar tal-irkupru tas-shana għandha tinvolvi lis-sidien attwali tal-bini

Din il-BEMP hija applikabbli għal kwalunkwe sistema ġdida u eżistenti ta' refriġerazzjoni li se tiġi installata fi hwienet ġodda jew rinnovati, u hija kompletament applikabbli għal **intrapriżi żgħar** (minhabba l-kundizzjonijiet ta' hawn fuq). Madankollu, kumpanniji żgħar jistgħu jehtieġu li jesternalizzaw l-assistenza teknika.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza
(i1) L-użu ta' enerġija speċifika tal-hanut għal kull m ² (żona tal-bejgħ) u s-sena	(b2) L-użu ta' enerġija għat-tishin tal-post ta' 0 kWh/m ² sena (fin-nuqqas ta' sistema ta' tishin), jekk is-shana mitlufa mir-refriġerazzjoni tista' tiġi rkuprata.
(i3) Is-shana rkuprata mis-sistema tar-refriġerazzjoni għal kull m ² (żona tal-bejgħ) u fis-sena.	

3.1.5. Il-monitoraġġ tal-prestazzjoni tal-enerġija tal-hwienet

Il-BEMP hija li jiġi mmonitorjat l-użu tal-enerġija tal-proċessi ġewwa hanut (tal-anqas tal-aktar proċessi li jikkunsmaw enerġija bħat-tishin, ir-refriġerazzjoni, id-dwal, eċċ.), kif ukoll fil-livell tal-hanut u/jew tal-organizzazzjoni. Barra minn hekk, hija BEMP li jiġi stabbilit parametru referenzjarju tal-konsum tal-enerġija (għal kull proċess) u li jiġu implimentati miżuri preventivi u korrettivi.

L-applikabbiltà

Sistema ta' monitoraġġ tista' tiġi applikata għal kwalunkwe kunċett ta' bejgħ. Jekk ma jkunx hemm struttura xierqa ta' ġestjoni tan-negozju tkun mehtieġa l-allokazzjoni ta' riżorsi addizzjonali. Għall-hwienet eżistenti din il-prattika tista' tehtieġ sforzi addizzjonali.

Intrapriżi żgħar li jiġġestixxu hanut uniku jew ftit hwienet jistgħu jehtieġu struttura tajba ta' ġestjoni tan-negozju u approċċi ta' responsabbiltà kondiviża sabiex tiġi stabbilita u tinzamm sistema adegwata ta' monitoraġġ. Għall-hwienet eżistenti jista' jkun hemm problemi ta' affordabbiltà għall-applikazzjoni ta' din il-BEMP.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametri referenzjarji ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametri referenzjarji ta' eċċellenza
(i4) L-implimentazzjoni ta' sistema ta' monitoraġġ (iva/le)	(b3) 100 % tal-hwienet u l-proċessi jkunu mmonitorjati u l-figuri dwar l-użu tal-enerġija jiġu rappurati fuq bażi annwali (abbażi tal-eżitu ta' eżerċizzju annwali ta' awditjar) (*).
(i5) Il-perċentwal tal-hwienet ikkontrollati	
(i6) L-għadd ta' proċessi ikkontrollati	
	(b4) L-implimentazzjoni ta' mekkaniżmi ta' valutazzjoni komparattiva.

(*) Nota: Skont id-Direttiva dwar l-Effiċjenza fl-Enerġija intrapriżi kbar għandhom l-obbligu li jwettqu verifiki tal-enerġija, li jsiru minn esperti kwalifikati, kull erba' snin, l-ewwel sal-5 ta' Diċembru 2015.

3.1.6. Refriġerazzjoni effiċjenti, inkluż l-użu tar-refriġeranti

Il-BEMP hija li jiġu implimentati miżuri li jiffrankaw l-enerġija fis-sistema ta' refriġerazzjoni ta' hanut tal-ikel, speċjalment il-kopertura tal-veitri għall-wiri tar-refriġerazzjoni b'għotjien tal-ħġieġ, meta l-potenzjal għall-iffrankar tal-enerġija jipproduċi benefiċċji ambjentali rilevanti.

Il-BEMP tara li fil-hwienet tal-ikel jintużaw refriġeranti naturali, peress li b'hekk l-impatt ambjentali jiġi sostanzjalment imnaqqas, u li jiġu evitati tnixxijiet billi jiġi żgurat li l-installazzjonijiet ikunu ssigillati sew u miżmuma tajjeb.

L-applikabbiltà

Din il-prattika hija applikabbli għall-bejjiegha bl-imnut tal-ikel b'tagħbija sinifikanti ta' refriġerazzjoni. L-ghata tal-kabinetti tista' tirrendi wara żmien qasir (anqas minn tliet snin) meta l-iffrankar previst ikun ta' 20 % jew oghla. L-ghata tal-vejrini għall-wiri jista' wkoll ikollha impatt fuq l-imġiba termali tal-hanut, kif ukoll fuq l-umdità tal-ambjent ta' ġewwa. Barra minn hekk, l-applikazzjoni ta' refriġeranti naturali, apparti mill-benefiċċju ambjentali, tista' tnaqqas il-konsum tal-enerġija taħt ċerti ċirkostanzi tal-operat tal-hwienet tal-ikel.

L-applikabbiltà għal **intrapriżi żgħar** tista' tkun ristretta għall-organizzazzjonijiet li jużaw sistemi kummerċjali ta' refriġerazzjoni, kemm sistemi plug-in u remoti.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza
(i1) L-użu ta' enerġija speċifika tal-hanut għal kull m ² (żona tal-bejgħ) u s-sena	(b5) Armarji b'temperatura baxxa li jkunu mghottija 100 %.
(i7) L-użu ta' enerġija speċifika (lineari) ta' refriġerazzjoni għal kull metru ta' vetrini għall-wiri u fis-sena.	(b6) L-użu ta' 100 % ta' żoni ta' tkessih (eż. f'cash and carry) jew ghata ta' 100 % ta' refriġerazzjoni b'temperatura medja fejn din tista' twassal għal iffrankar tal-enerġija ta' aktar minn 10 %.
(i8) Il-perċentwal tal-hwienet li jużaw refriġeranti naturali.	(b7) L-użu ta' enerġija speċifika (lineari) ta' refriġerazzjoni ta' 3 000 kWh/m sena.
(i9) Il-kontroll tat-tnixxija (% ta' refriġeranti).	(b8) L-użu ġenerali ta' refriġeranti naturali.

3.1.7. Dawl effiċjenti

Il-BEMP tara li jiġu ddisinjati strateġiji intelligenti tad-dawl b'titjib fl-effiċjenza u tnaqqis fil-konsum, biex jintuża d-dawl tax-xemx mingħajr ma jiġi affettwat il-kunċett tal-bejgħ u biex jintużaw kontrolli intelligenti, disinn xieraq tas-sistema u l-aktar apparat tad-dawl effiċjenti biex jiġu żgurati livelli ottimali ta' dawl.

L-applikabbiltà

Din it-teknika hija applikabbli għal kwalunkwe kunċett ta' bejgħ. Id-dawl speċifiku għall-finijiet ta' kummerċjalizzazzjoni huwa affettwat ukoll. Madankollu, l-influwenza ta' żieda fl-ammont ta' ħġieġ, li jippermetti l-użu ulterjuri tad-dawl tax-xemx, fuq il-bilanċ termali tal-hanut għandha tiġi kkunsidrata b'attenzjoni. Id-definizzjoni ta' strateġija ottimali ta' dawl u l-użu tal-aktar apparat effiċjenti jistgħu jwasslu għal iffrankar ta' aktar minn 50 % meta mqabbel mal-prestazzjoni attwali.

L-użu ta' sistemi intelligenti tad-dawl u tagħmir effiċjenti huwa fattibbli għal **intrapriżi żgħar**.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza
(i1) L-użu ta' enerġija speċifika tal-hanut għal kull m ² (żona tal-bejgħ) u s-sena	(b9) Il-qawwa tad-dawl installat ta' anqas minn 12 W/m ² għas-supermarkets u ta' 30 W/m ² għall-hwienet speċjalizzati ⁽¹⁾ .
(i10) Il-qawwa tad-dawl installat għal kull m ² .	

⁽¹⁾ Dan il-parametru referenzjarju għandu jitqies ukoll fid-dawl tal-kriterji tal-APE tal-UE għat-tidwil fuq ġewwa tal-hwienet, li huwa ta' 3,5 W/m²/100 lux (kriterji ewlenin) jew ta' 3,2 W/m²/100 lux (kriterji komprensivi). Ara: http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/criteria/indoor_lighting.pdf.

3.1.8. *Miżuri sekondarji għal titjib fil-prestazzjoni tal-enerġija*

Il-BEMP tara li jiġu implimentati miżuri li jiffrankaw l-enerġija f'ċentri ta' distribuzzjoni, li perjodikament jiġi awditjat l-użu tal-enerġija fi hdan is-sistema tal-ġestjoni ambjentali, li l-persunal jiġi mharreġ dwar l-iffrankar tal-enerġija u li l-isforzi tal-organizzazzjoni fir-rigward tal-iffrankar tal-enerġija jiġu komunikati internament u esternament.

L-applikabbiltà

M'hemm l-ebda limitu fuq id-daqs, it-tip jew il-lokazzjoni ġeografika tal-bejjiegh bl-imnut biex jistabbilixxi sistema komprensiva tal-ġestjoni tal-enerġija, filwaqt li jitqiesu l-apparat, iċ-ċentri ta' distribuzzjoni, l-użi tal-enerġija speċifika jew il-komunikazzjoni u t-taħriġ.

Għal intrapriżi żgħar, l-akkwist ta' tagħmir effiċjenti, it-taħriġ tal-persunal u l-komunikazzjoni huma miżuri fattibbli u affordabbli.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza
(i1) L-użu ta' enerġija speċifika tal-hanut għal kull m ² (żona tal-bejgħ) u s-sena	(b10) Monitoraġġ ta' 100 % taċ-ċentri ta' distribuzzjoni li jforu esklussivament lill-bejjiegh bl-imnut.
(i10) Il-qawwa tad-dawl installat u/jew tal-apparat għal kull m ² .	
(i11) is-sistema stabbilita għall-ġestjoni tal-enerġija ⁽¹⁾ biex jiġi promoss titjib kontinwu (iva/le).	
(1) Is-sistema għall-ġestjoni tal-enerġija tista' jkun parti mill-EMAS.	

3.1.9. *L-użu ta' sorsi alternattivi tal-enerġija*

Wara li tiġi minimizzata d-domanda għall-enerġija, il-BEMP tara li jiġu integrati s-sorsi ta' enerġija rinnovabbli fil-hwienet. Meta d-domanda għall-enerġija tiġi sodisfatta b'enerġija rinnovabbli din għandha benefiċċji ambjentali sostanzjali. Madankollu, huwa kruċjali li l-ewwel tiġi mnaqqs d-domanda għall-enerġija u tiżdied l-effiċjenza kif spjegat f'3.1.1 sa 3.1.8 u mbagħad jiġu integrati s-sorsi ta' enerġija rinnovabbli għad-domanda li jifdal għall-enerġija. Għandha tiġi kkunsidrata wkoll l-implimentazzjoni ta' pompi tas-shana u sistemi ta' shana u elettriku kkombinati.

L-applikabbiltà

Fil-prinċipju, huwa applikabbli għal kwalunkwe format ta' hanut. Limitazzjonijiet importanti huma d-disponibbiltà ta' sorsi rinnovabbli, l-aċċessibbiltà ta' installazzjonijiet mal-art jew fuq il-bejt u stabbiltà fid-domanda għal sistemi ta' shana u elettriku kkombinati.

Ix-xiri ekoloġiku jista' jkun soluzzjoni tajba għall-mikrointrapriżi. Għal intrapriżi żgħar, l-użu ta' enerġija rinnovabbli jew ta' sorsi alternattivi ohra huwa realistiku.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza
(i12) Il-ġenerazzjoni ta' enerġija alternattiva speċifika fuq il-post jew fil-qrib għal kull m ² taż-żona tal-bejgħ għal kull sors ta' enerġija.	(b11) Li jkun hemm bini (hwienet jew ċentri ta' distribuzzjoni) b'użu ta' kważi zero enerġija fejn il-kundizzjonijiet lokali jippermettu l-produzzjoni ta' enerġija rinnovabbli fuq il-post jew fil-qrib.
(i13) Il-perċentwal tal-enerġija rinnovabbli prodotta fil-post jew fil-qrib tal-użu tal-enerġija tal-hanut ⁽¹⁾ .	
(1) Inkella, il-proporzjon ta' enerġija rinnovabbli fuq il-post jew fil-qrib skont prEN15603.	

3.2. Il-katina tal-provvista fis-settur tal-bejgħ bl-imnut

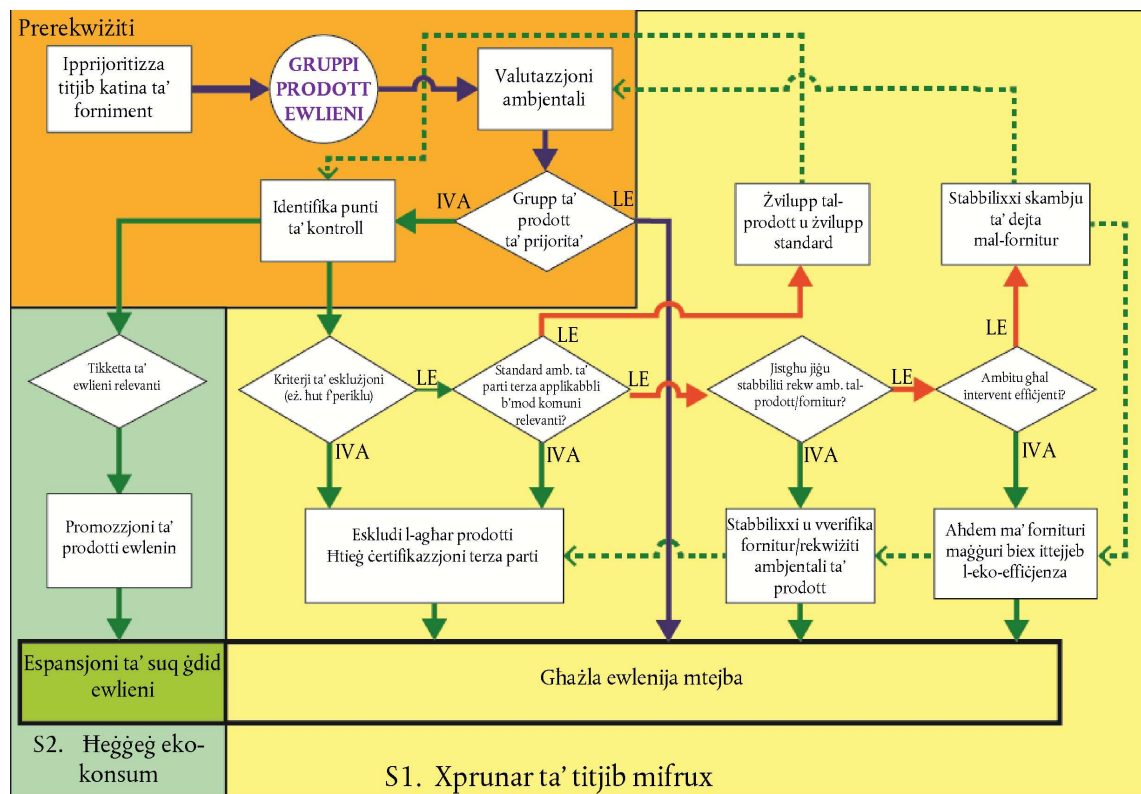

Figura 3.1.

Sekwenza proposta ta' mistoqsijiet u azzjonijiet ewlenin (kaxxi rettangolari skuri) li jirrappreżentaw l-aħjar prattika għal titjib sistematiku fil-katina tal-provvista, maqsuma fi prerekwiziti u żewġ strateġiji (S1 u S2) ⁽¹⁾

3.2.1. L-integrazzjoni tas-sostenibbiltà ambjentali fil-katina tal-provvista fl-istrategġija u l-operat tan-negozju

Il-BEMP tara li l-manigment superjuri jintegra s-sostenibbiltà ambjentali tal-katina tal-provvista fl-istrategġija tan-negozju, u li jkun hemm persunal dedikat tal-manigment (idealment funtità dedikata) biex jikkoordina l-implimentazzjoni tal-azzjonijiet mehtieġa fost l-operazzjonijiet għall-konsumaturi. L-azzjonijiet għandhom tal-anqas ikunu koordinati fost individwi jew dipartimenti responsabbli għall-akkwist, il-manifattura, l-assigurazzjoni tal-kwalità, it-trasport u l-logistika, u l-kummerċjalizzazzjoni. It-twaqqif ta' miri kwantitattivi tas-sostenibbiltà ambjentali li jiġu komunikati b'mod wiesgħa u li jkollhom piż kbir fuq il-proċess deċiżjonali korporattiv huwa ta' importanza partikulari, kemm bhala indikatur u biex jixpruna azzjonijiet biex titjeb is-sostenibbiltà ambjentali fil-katina tal-provvista. Is-sekwenza tal-azzjonijiet tal-aħjar prattika għat-titjib sistematiku fil-katini tal-provvista tal-prodotti, determinata skont l-ordni kronologika u l-effikaċja ambjentali, hija proposta fil-Figura 3.1. Il-BEMP hija l-implimentazzjoni ta' din is-sekwenza ta' azzjonijiet (li tirrifletti wkoll il-BEMPs deskritti sussegwentement).

L-applikabbiltà

L-integrazzjoni ta' strategġija ambjentalment sostenibbli tal-katina tal-provvista fl-istruttura u l-operat tal-ġestjoni tal-bejgħ bl-imnut hija possibbli għal kwalunkwe bejjiegh bl-imnut. Għal bejjiegha bl-imnut kbar, din il-BEMP hija aktar kumplessa u tehtieġ tahrig u riorganizzazzjoni estensiva biex jiġu stabbiliti prioritajiet ambjentalment sostenibbli ta' provenjenza. L-integrazzjoni tal-ġestjoni tas-sostenibbiltà ambjentali tal-katina tal-provvista f'organizzazzjonijiet tal-bejgħ bl-imnut tista' ttejjeb il-prestazzjoni ekonomika fit-tul, billi tinholoq identità tad-ditta li hija b'saħħitha u b'valur miżjud, u billi jiġu żgurati provvisti effiċjenti u sostenibbli tal-prodott fil-futur.

⁽¹⁾ Prodotti ewlenin jirreferu għal prodotti b'volum għoli ta' bejgħ (skont il-valur).

Min-naha l-oħra, prodotti prijoritarji huma dawk kemm b'volum għoli ta' bejgħ (skont il-valur) u b'impatt ambjentali għoli: Ladarba bejjiegh bl-imnut ikun identifika l-prodotti ewlenin tiegħu, issiristima ambjentali tal-impronta tagħhom u jitqiesu biss dawk l-aktar rilevanti.

Għal intrapriżi żgħir, dawn l-azzjonijiet jistgħu jkunu relattivament sempliċi biex jiġu implimentati u jistgħu jkunu marbuta ma' bidla fil-pożizzjonament fis-suq biex jiġi enfasizzat assortiment aktar sostenibbli u b'valur miżjud tal-prodott.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza
(i14) Rappurtar pubbliku tal-miri korporattivi kwantitattivi speċifikament relatati ma' titjib fis-sostenibbiltà ambjentali tal-katini tal-provvista ta' prodotti prijoritarji	(b12) L-implimentazzjoni sistematika ta' programmi ta' titjib fil-katini tal-provvista fost gruppi ta' prodotti prijoritarji
(i15) Il-preżenza ta' unità kummerċjali ta' livell għoli b'responsabilità għall-promozzjoni u l-koordinazzjoni tal-azzjonijiet għas-sostenibbiltà ambjentali tal-katina tal-provvista	
(i16) Miri interni u kwantitattivi tal-prestazzjoni (eż. għal impjegati individwali) speċifikament relatati mas-sostenibbiltà ambjentali tal-katini tal-provvista	

3.2.2. Il-valutazzjoni tal-katini tal-provvista tal-prodotti ewlenin biex jiġu identifikati l-prodotti prijoritarji, il-fornituri u l-possibilitajiet ta' titjib u biex jiġu identifikati mekkaniżmi effettivi għal titjib fil-katini tal-provvista tal-prodotti

Skont is-sekwenza tal-BEMPs applikabbli għal titjib ambjentali fil-katini tal-provvista tal-bejgħ bl-imnut (Figure 3.1), il-bejjiegha bl-imnut għandhom jidentifikaw il-prodotti prijoritarji, il-proċessi u l-fornituri għal titjib permezz ta' valutazzjoni ambjentali tal-katini tal-provvista tal-prodott, permezz tal-użu ta' informazzjoni xjentifika eżistenti, konsultazzjoni ma' esperti (eż. NGOs), u għodod ta' valutazzjoni taċ-ċiklu tal-hajja. Imbagħad, il-bejjiegha bl-imnut għandhom jidentifikaw il-possibilitajiet rilevanti ta' titjib disponibbli għall-gruppi ta' prodotti prijoritarji. Aspett importanti ta' dan huwa l-identifikazzjoni ta' standards ambjentali rilevanti rikonoxxuti b'mod estensiv ta' partijiet terzi li jistgħu jintużaw biex jindikaw livelli oghla ta' prestazzjoni ambjentali tal-fornitur u/jew tal-prodott. L-applikabbiltà u l-livell ta' protezzjoni ambjentali rappreżentati minn dawn l-istandards ivarjaw konsiderevolment.

Xi standards jistgħu jiġu applikati b'mod wiesa' (Tabella 3.4 sa Tabella 3.7) u l-ahjar prattika għalihom hija li jiġi żgurat li l-fornituri/prodotti kollha jkunu ċertifikati magħhom. Id-Direttiva dwar it-Tikkettar tal-Energija 2010/30/UE holqot qafas legali li jippermetti lill-konsumaturi iżda wkoll lill-bejjiegha bl-imnut biex jikkoncentraw il-portafoll tal-prodotti tagħhom fuq l-ogħla klassi tal-effiċjenza fl-użu tal-enerġija. Standards ohra mhumiex ibbażati fuq kriterji li jistgħu jiġu applikati b'mod wiesa' biex titjeb is-sostenibbiltà ambjentali tal-prodotti u tal-fornituri kollha, iżda minflok ifittxu li jidentifikaw prodotti li jinsabu minn ta' quddiem (Tabella 3.3). Per eżempju, l-Ekotikketta tal-UE tingħata lil prodotti li juru prestazzjoni ambjentali tul iċ-ċiklu tal-hajja li hija ekwivalenti għall-ogħla 10-20 % tal-prodotti fil-kategorija rilevanti. L-ahjar prattika għal standards b'rekwiżiti għolja, bħat-tikketti ambjentali ISO tat-tip-I ⁽¹⁾ u l-istandards organiċi, hija li tiġi promossal-għażla tagħhom mill-konsumaturi.

Tabella 3.3.

Eżempji illustrattivi u mhux eżawrjenti ta' "prodott ambjentali" li jinsabu minn ta' quddiem fl-istandards ta' ċertifikazzjoni u l-grupp tal-prodotti li għalihom japplikaw

Standard	Gruppi ta' prodotti
Blue Angel Ekotikketta tal-UE Nordic Swan Tikkettar tal-Energija tal-UE (l-għola klassi ta' effiċjenza)	Prodotti mhux tal-ikel

⁽¹⁾ Tikketti ambjentali tat-Tip-I Tikketta Ambjentali Ċertifikat minn Parti Terza (ISO 14024).

Standard	Gruppi ta' prodotti
Organiku (skont ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 889/2008 ⁽¹⁾ u r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 834/2007 ⁽²⁾). Jinkludi GOTS, KRAV, Soil Association, BioSuisse, eċċ.	Prodotti tal-ikel u tal-fibra naturali
⁽¹⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) NRU 889/2008 tal-5 ta' Settembru 2008 li jstabbilixxi regoli dettaljati għall-implimentazzjoni tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 834/2007 dwar il-produzzjoni organika u t-tikkettar ta' prodotti organiċi fir-rigward tal-produzzjoni, it-tikkettar u l-kontroll organiku (ĠU L 250, 18.9.2008, p. 1). ⁽²⁾ Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 834/2007 tat-28 ta' Ġunju 2007 dwar il-produzzjoni organika u t-tikkettar ta' prodotti organiċi u li jemenda r-Regolament (KEE) Nru 2092/91 (ĠU L 189, 20.7.2007, p. 1).	

Għal standards li huma applikabbli b'mod wiesa', giet proposta skema sempliċi ta' klassifikazzjoni, li bhala eżempji tuża certi standards komunement użati. Tabella 3.4 tagħti dettalji tal-kriterji proposti obbligati minn dawn l-istandards għall-prodotti u l-manifattura tagħhom sabiex dawn l-istandards ikunu jistgħu jitqiesu bhala "bażiċi", "imtejba" jew "eżemplari".

Tabella 3.4

Kriterji ta' klassifikazzjoni proposti għal standards "bażiċi", "imtejba" u "eżemplari" għal prodotti li jinbiegħu minn bejjiegħa bl-imnut

Bažiċi	Imtejba	Eżemplari
— konformità mar-regolamenti lokali — żamma ta' rekords għal aspetti ambjentali importanti — implimentazzjoni ta' pjan ta' ġestjoni ġenerali — f'xi każijiet, l-esklużjoni tal-aktar prattiki jew prodotti li jagħmlu ħsara — f'xi każijiet, parametri referenzjarji għal minoranza ta' aspetti ambjentali importanti	— prattiki speċifiċi ta' ġestjoni assoċjati ma' konformità sinifikanti fit-titjib ambjentali — b'parametri referenzjarji kwantitattivi tal-prestazzjoni ambjentali — titjib kontinwu muri fi hdan qafas speċifiku	— rekwiżiti speċifiċi li jindirizzaw l-aspetti ambjentali importanti b'mod qawwi u komplet biżżejjed li l-prodotti ċertifikati jistgħu jiġu definiti bhala ambjentalment sostenibbli

Eżempji ta' standards ambjentali bażiċi, imtejba u eżemplari, u l-gruppi ta' prodotti li għalihom japplikaw, huma elenkati fit-Tabella 3.5, Tabella 3.6 u t-Tabella 3.7, rispettivament.

It-tabelli 3.5, 3.6, 3.7 u 3.8 fihom eżempji illustrattivi u mhux eżawrjenti li ma jikkostitwixxu l-ebda approvazzjoni uffiċjali ta' standards "bażiċi", "imtejba" u "eżemplari" għal gruppi ta' prodotti.

Tabella 3.5

Eżempji illustrattivi u mhux eżawrjenti ta' standards ambjentali "bażiċi" u l-gruppi ta' prodotti li japplikaw għalihom

Standard	Gruppi ta' prodotti
GlobalGAP (Prattika Agrikola Tajba) u standards referenzjati	Għelejjel u bhejjem
Oeko-Tex 1000	Tessuti
Ċertifikazzjoni ta' produzzjoni nazzjonali/regionali (eż. iċ-ċertifikazzjoni ta' oriġini Brittannika Red Tractor)	Il-prodotti kollha
Lista hamra tal-ħut (deselezzjoni)	Ħut

Tabella 3.6

Eżempji illustrattivi u mhux eżawrjenti ta' standards u inizjattivi ambjentali "imtejba" u l-gruppi ta' prodotti li japplikaw ghalihom

Standards u inizjattivi	Gruppi ta' prodotti
BCI (Inizjattiva għal Qoton Ahjar)	Prodotti tal-qoton
BCRSP (Kriterji ta' Basel dwar il-Produzzjoni Responsabbli tas-Soja)	Soja (għalf li jsostni l-halib, il-bajd u l-laħam)
BSI (Inizjattiva għal Kannamieli Ahjar)	Prodotti taz-zokkor
4C (Kodiċi Komuni għall-Assoċjazzjoni tal-Komunità tal-Kafè)	Kafè
Kummerċ ġust	Prodotti agrikoli minn reġjuni li qed jiżviluppaw
RA (Alleanza tal-Foresta Pluvjali)	Prodotti agrikoli mit-tropiċi
RSPO (Laqgħat dwar Żejt tal-Palm Sostenibbli)	Prodotti taż-żejt tal-palm
PEFC (Programm għall-Approvazzjoni taċ-Ċertifikazzjoni tal-Forestrija)	Injam u karta
RTRS (Laqgħat dwar Soja Sostenibbli)	Soja (għalf li jsostni l-halib, il-bajd u l-laħam)
UTZ	Kakaw, kafè, żejt tal-palm, te

Tabella 3.7

Eżempji illustrattivi u mhux eżawrjenti ta' standards u inizjattivi ambjentali "eżemplari" u l-gruppi ta' prodotti li japplikaw ghalihom

Standard	Gruppi ta' prodotti
FSC (Kunsill dwar id-Dispensar tal-Foresti)	Injam u karta
MSC (Kunsill dwar id-Dispensar Marittimu)	Frott tal-baħar li jinqabad fl-ambjent naturali tiegħu

Fejn l-istandards li jistgħu jiġu applikati b'mod wiesa' mhumiex disponibbli, l-ahjar prattika tal-bejjiegha bl-imnut hija li fi ftehimiet kuntrattwali jiġu speċifikati l-kriterji ambjentali li jindirizzaw il-karatteristiċi ambjentali importantissimi fil-katina tal-provvista, jew biex ikun hemm intervent biex titjieb il-prestazzjoni tal-katina tal-provvista permezz tat-tixrid tal-ahjar prattika u valutazzjoni komparattiva tal-prestazzjoni ambjentali.

L-applikabbiltà

Kwalunkwe bejjiegh bl-imnut jista' jidentifika l-aktar mekkaniżmi effiċjenti ta' titjib fil-katina tal-provvista. Għal bejjiegha bl-imnut kbar li jkollhom prodotti tad-ditta proprja, jistgħu jiġu applikati l-aspetti kollha ta' din il-BEMP.

Għal intrapriżi żgħir, din it-teknika hija ristretta għall-identifikazzjoni ta' prodotti prijoritarji għall-editjar tal-għażla (choice editing) jew l-akkwist ekoloġiku abbażi ta' ċertifikazzjoni minn parti terza. L-implimentazzjoni ta' approċċ sistematiku u mmirat maż-żmien ma tkunx tinvolvi nefqa sinifikanti.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza
(i17) Il-perċentwal tal-bejgħ totali rappreżentat minn prodotti minn katini tal-provvista li ġew ambjentalment imtejba permezz tal-użu ta' ċertifikazzjoni, jew standards tal-bejjiegha bl-imnut, jew b'intervent.	(b13) L-implimentazzjoni ta' valutazzjoni sistematika (indipendentement jew permezz ta' konsorzji) tal-katini tal-provvista tal-prodotti ewlenin
(i18) L-ghadd ta' katini tal-provvista ta' prodotti prijoritarji li ġew estensivament imtejba ambjentalment (il-prodotti mtejba jirrappreżentaw tal-anqas 50 % tal-valur tal-bejgħ fi hdan il-grupp) permezz tal-applikazzjoni ta' tekniki tal-aħjar Prattika.	

3.2.3. L-editjar tal-ghażla u l-akkwist ekoloġiku ta' gruppi ta' prodotti prijoritarji abbażi ta' ċertifikazzjoni minn parti terza

Il-BEMP hija li jiġu esklużi l-aktar prodotti insostenibbli (eż. speċi fil-periklu), u tehtieg ċertifikazzjoni wiesgħa (jiġifieri mira ta' 100 % tas-sehem tal-bejgħ) skont standards ambjentali ta' parti terza għal prodotti li jkunu ġew identifikati bhala prijoritajiet għal titjib ambjentali. Standards ambjentali japplikaw għal prodotti u/jew fornituri, u huma kklassifikati b'mod wiesa' bhala bażiċi, imtejba jew eżemplari skont ir-rigorożità u l-komprensività tar-rekwiżiti ambjentali (ara Tabella 3.8 għal eżempji illustrattivi u mhux eżawrjenti). Il-BEMP hija li jiġi applikat l-oghla livell ta' standard ambjentali rikonoxxut sew li jkun disponibbli.

Tabella 3.8

Eżempji illustrattivi u mhux eżawrjenti tal-aħjar Prattika li tinfed il-parametri referenzjarji ta' eċċellenza għal din il-BEMP fost il-gruppi ta' prodotti

Grupp ta' prodotti	Eżempji tal-aħjar Prattika (ishma attwali jew fil-mira mill-bejgħ għal standards differenti)
Kafè, te	100 % Kummerċ ġust; 100 % 4C
Frott u ħaxix	100 % Global GAP
Xahmijiet u żjut	100 % RSPO; 100 % RTRS
Frott tal-baħar	100 % MSC
Zokkor	100 % Kummerċ ġust
Tessuti	100 % BCI
Injam u karta	100 % FSC

L-applikabbiltà

Din il-BEMP tapplika għall-bejjiegha bl-imnut kollha. Il-parametru referenzjarju ta' eċċellenza huwa espress fir-rigward ta' prodotti bil-marka proprja li jinbieghu minn bejjiegha bl-imnut akbar.

Intrapriżi żgħar li ma jkollhomx firxa ta' prodotti bil-marka proprja għandhom jevitaw l-aktar prodotti li jagħmlu ħsara lill-ambjent (eż. speċi ta' hut fil-periklu) u prodotti stock branded li jkunu ġew ċertifikati skont standards ambjentali rilevanti (eż. Tabella 3.3).

L-istandards ambjentali ta' partijiet terzi jistgħu ma jkoprox l-aspetti u l-proċessi ambjentali rilevanti kollha tul il-katina tal-provvista, u m'hemmx standards ambjentalment rigorużi, applikabbli b'mod wiesa' disponibbli għall-gruppi kollha ta' prodotti. Il-gruppi ta' prodotti li mhumix imsemmija fit-Tabella 3.8 jistgħu jkunu mmirati għal titjib fil-katina tal-provvista permezz tal-infurzar tar-rekwiżiti tal-prodott/fornitur, l-intervent tal-bejjiegh bl-imnut (eż. valutazzjoni komparattiva tal-fornituri) u l-promozzjoni ta' "prodotti ekoloġiċi" li jkunu jinsabu minn ta' quddiem, kif deskritt fil-BEMPs sussegwenti.

Jekk iċ-ċertifikazzjoni ambjentali tkun speċifikata bħala kriterju “li jikkwalifika l-ordni”, l-ispejjeż ta’ konformità u taċ-ċertifikazzjoni jingarru mill-fornituri u ma jiġux mgħoddja lill-bejjiegha bl-imnut. Madankollu, l-ahjar Prattika tinkludi li l-bejjiegha bl-imnut jipprovdut appoġġ lil fornituri eżistenti biex jiksbu iċ-ċertifikazzjoni, u f’dan il-każ l-ispejjeż jinqasmu. Għall-fornituri, l-ispejjeż ta’ konformità jistgħu jitqiesu bħala investiment biex tiġi estiża l-aċċettazzjoni tal-prodotti tagħhom fis-suq u possibbilment biex jiġu realizzati l-primjums tal-prezzijiet. Għall-bejjiegha bl-imnut, l-ispejjeż addizzjonali marbuta ma’ din it-teknika jistgħu jiġu bbilanċjati kontra t-tnaqqis tar-riskji fil-katina tal-provvista u l-vantaġġi potenzjali tal-prezzijiet u t-tqegħid fis-suq.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta’ eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametru referenzjarju ta’ eċċellenza
(i19) Il-perċentwal tal-prodotti mibjugha fi hdan grupp ta’ prodotti partikolari li jkunu ċertifikati skont standard ambjentali partikolari ta’ parti terza, skont il-valur tal-bejgħ	(b14) Il-bejjiegh bl-imnut juri progress skont il-pjan fil-kuntest ta’ pjan dettaljat biex tinkiseb ċertifikazzjoni ta’ 100 % bi standard ambjentali “imtejjeb” (Tabella 3.6) tal-prodotti bil-marka proprja fi hdan ċerti gruppi ta’ prodotti bhal per eżempju, kafè, te, xahmijiet u żjut, zokkor u tesuti.
(i20) Ir-rigorożità u l-kompletezza ambjentali tal-istandard ta’ parti terza, kif indikat b’mod wiesa’ mill-kategorizzazzjoni skont standards bażiċi, imtejjba jew eżemplari	(b15) Il-bejjiegh bl-imnut juri progress skont il-pjan fil-kuntest ta’ pjan dettaljat biex tinkiseb ċertifikazzjoni ta’ 100 % b’ċerti gruppi ta’ prodotti bi standard ambjentali “eżemplari” (Tabella 3.7) bhal per eżempju:
(i21) L-ghadd ta’ gruppi ta’ prodotti fejn aktar minn nofs il-bejgħ ikun ċertifikat skont standard ambjentali ta’ parti terza	

3.2.4. L-infurzar ta’ rekwiżiti ambjentali għal fornituri ta’ gruppi ta’ prodotti prijoritarji

Il-BEMP tara li jiġu stabbiliti kriterji ambjentali għall-prodotti prijoritarji u l-fornituri tagħhom, billi jiġu mmirati hotspots ambjentali identifikati, u biex tiġi infurzata l-konformità ta’ dawn il-kriterji permezz ta’ eżerċizzji ta’ awditjar tal-prodott u tal-fornitur.

L-applikabbiltà

Din il-BEMP hija applikabbli għal bejjiegha bl-imnut kbar u għal prodotti prijoritarji bil-marka proprja. L-awditjar tal-prestazzjoni ambjentali tal-fornitur jista’ jiġi integrat f’sistemi ta’ awditjar soċjali u ta’ kontroll tal-kwalità tal-prodott biex jiġu minimizzati spejjeż addizzjonali. Għall-fornituri, l-ispejjeż ta’ konformità jistgħu jiġu bbilanċjati kontra t-titjib fis-sigurtà tad-domanda u titjib fil-kummerċjabbiltà għall-prodotti tagħhom, u kwalunkwe primjums tal-prezzijiet li konsegwentement jistgħu jirrealizzaw. Għall-bejjiegha bl-imnut, l-ispejjeż jistgħu jiġu bbilanċjati kontra t-tnaqqis fir-riskji reputazzjonali u riskji fuq perjodu medju fil-katina tal-provvista kummerċjali marbuta ma’ prattiki insostenibbli, u kontra primjums tal-prezzijiet u tal-kummerċjalizzazzjoni li konsegwentement jistgħu jirrealizzaw.

Din il-BEMP ma tapplikax għal **intrapriżi żgħir**.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta’ eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametru referenzjarju ta’ eċċellenza
(i22) Il-perċentwal tal-bejgħ ta’ prodotti bil-marka proprja fi hdan grupp ta’ prodotti konformi ma’ rekwiżiti ambjentali speċifikati.	(b16) 100 % tal-bejgħ ta’ prodotti bil-marka proprja fi hdan grupp ta’ prodotti ikun konformi ma’ rekwiżiti ambjentali partikolari definiti mill-bejjiegh bl-imnut.
(i23) Il-prestazzjoni ambjentali rappreżentata minn dawk ir-rekwiżiti.	
(i24) Il-perċentwal tal-miri ta’ konformità, għal gruppi ta’ prodotti fejn ikun qiegħed jiġi implimentat programm għal konformità wiesgħa.	
(i25) L-ghadd ta’ gruppi ta’ prodotti fejn aktar minn nofs il-bejgħ ikun konformi ma’ rekwiżiti ambjentali speċifiċi.	

3.2.5. Titjib fil-prestazzjoni tal-fornitur permezz ta' valutazzjoni komparattiva u t-tixrid tal-ahjar Prattika

Il-BEMP tara li jiġi promoss titjib tal-fornituri billi jiġu stabbiliti sistemi ta' skambju ta' informazzjoni li jistgħu jintużaw biex issir valutazzjoni komparattiva tal-fornituri, u billi jinxterdu prattiki ahjar ta' ġestjoni. L-ahjar aspett jista' jgħin lill-fornitur ikunu konformi ma' standards ta' partijiet terzi u kriterji definiti mill-bejjiegh bl-imnut.

L-applikabbiltà

Din il-BEMP hija applikabbli għal bejjiegha bl-imnut kbar u għal prodotti prijoritarji bil-marka proprja. Il-bejjiegha bl-imnut jistgħu joffru lill-fornituri primjum żgħir fil-prezz biex tiġi mhegga l-partecipazzjoni fi skemi ta' titjib, u jhallu għall-kollazzjoni tad-dejta u t-tixrid ta' tekniki ta' prattiki ahjar ta' ġestjoni. Dawn l-ispejjeż għandhom jiġu bbilanċjati kontra tnaqqis fir-riskji reputazzjonali u riskji fuq perjodu medju fil-katina tal-provvista kummerċjali marbuta ma' prattiki insostenibbli, u kontra primjums tal-prezzijiet li konsegwentement il-bejjiegha bl-imnut jistgħu jirrealizzaw. Id-dividendi ta' kwalunkwe titjib identifikat fl-effiċjenza jistgħu jiġu kondiviżi mal-bejjiegha bl-imnut permezz ta' ftehim kuntrattwali.

Din il-BEMP ma tapplikax għal **intrapriżi żgħar**.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza
(i26) Il-perċentwal tal-bejgħ ta' prodotti bil-marka proprja li joriġina minn fornituri li jkunu qed jippartecipaw fi programmi ta' bejgħ bl-imnut biex itejbu l-prestazzjoni ambjentali.	(b17) 100 % tal-bejgħ ta' prodotti bil-marka proprja fi hdan grupp ta' prodotti jkunu nxtraw minn fornituri li jkunu qed jippartecipaw fi programmi ta' bejgħ bl-imnut biex itejbu l-prestazzjoni ambjentali.
(i27) Il-livell tal-prestazzjoni ambjentali rappreżentat minn dawk il-programmi.	
(i28) Il-perċentwal tal-miri tal-fornituri partecipanti, għal gruppi ta' prodotti fejn ikun qiegħed jiġi implimentat programm ta' titjib tal-fornituri.	
(i29) L-għadd ta' gruppi ta' prodotti fejn aktar minn nofs il-bejgħ joriġina minn fornituri li jkunu qed jippartecipaw fi programmi ta' bejgħ bl-imnut biex itejbu l-prestazzjoni ambjentali.	

3.2.6. Riċerka u żvilupp kollaborattivi għall-promozzjoni ta' titjib u innovazzjoni mifruxa fil-katina tal-provvista

Il-BEMP tara li jkun hemm kollaborazzjoni strateġika ma' partijiet interessati ohra biex jiġu identifikati u żviluppati għażliet innovattivi ta' titjib fil-katina tal-provvista, u li jiġu żviluppati standards aċċettati b'mod wiesa'.

L-applikabbiltà

Kull bejjiegh bl-imnut kbar b'katini tal-provvista bil-marka proprja jista' jikkollabora ma' istituti ta' riċerka jew konsulenzi biex tittejjeb is-sostenibbiltà tal-katina tal-provvista. Il-bejjiegha bl-imnut jistgħu jiffokaw din ir-riċerka u l-iżvilupp fuq gruppi ta' prodotti li għalihom ma jkun hemm l-ebda possibiltà ta' titjib eżistenti li tkun kummerċjalment vijabbli u applikabbli b'mod wiesa'. Din il-prattika tista' titqies bħala investment biex jiġu żgurati katini tal-provvista li jkunu sostenibbli u ekonomikament kompetittivi.

Din il-BEMP ma tapplikax għal **intrapriżi żgħar**.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametri referenzjarji ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametri referenzjarji ta' eċċellenza
(i30) In-nefqa fuq riċerka dwar katini tal-provvista sostenibbli (espressa fir-rigward tal-fatturat);	—
(i31) Valutazzjoni kwalitattiva ta' jekk ir-riċerka hijiex immirata lejn possibiltajiet ta' titjib li jkunu innovattivi, skalabbli u b'potenzjal għoli;	
(i32) Titjib ambjentali speċifiku attribwibbli għall-implimentazzjoni tar-riżultati tar-riċerka.	

3.2.7. Il-promozzjoni ta' prodotti li huma ekoloġikament minn ta' quddiem

Il-BEMP tara li jiġu promossi prodotti li ekoloġikament ikunu ċertifikati li jkunu minn ta' quddiem. Il-kampanji ta' sensibilizzazzjoni, l-issorsjar, l-ipprezzar, l-ippożizzjonar fil-hanut u r-reklamar huma komponenti importanti ta' din it-teknika, li tista' tiġi implimentata b'mod effettiv permezz tal-iżvilupp ta' firxiet ta' prodotti ekoloġiċi bil-marka proprja.

L-applikabbiltà

Il-bejjiegha bl-imnut kollha jistghu jistokkjaw u jinkoraġġixxu l-konsum ta' prodotti li ekoloġikament ikunu minn ta' quddiem. Il-bejjiegha bl-imnut kbar jistghu jimplimentaw din it-teknika b'mod aktar estensiv, permezz tal-iżvilupp ta' firxiet ta' prodotti ekoloġiċi bil-marka proprja. L-ispejjeż tal-fornituri marbuta ma' ċertifikazzjoni ta' prodotti bhala minn ta' quddiem jistghu jiġu mgħoddija lill-bejjiegha bl-imnut. Prodotti li ekoloġikament ikunu ċertifikati li jkunu minn ta' quddiem huma assoċjati ma' primjums sinifikanti tal-prezzijiet u margini oghla ta' profitt. Firxiet ta' prodotti ekoloġiċi bil-marka proprja x'aktarx li jżidu l-bejgħ globali ta' prodotti bil-marka proprja tal-bejjiegh bl-imnut permezz ta' "effett halo" pożittiv.

Din il-BEMP hija applikabbli għal **intrapriżi żgħar**.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametri referenzjarji ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametri referenzjarji ta' eċċellenza
(i33) Il-perċentwal tal-bejgħ fi hdan grupp ta' prodotti ċertifikat skont standards eżemplari minn ta' quddiem.	(b18) 10 % tal-bejgħ fi hdan gruppi ta' prodotti tal-ikel ikun ċertifikat bhala organiku
(i34) L-ghadd ta' gruppi ta' prodotti li għalihom ikunu qed jiġu offruti prodotti li ekoloġikament ikunu minn ta' quddiem.	(b19) 50 % tal-bejgħ tal-qoton ikun ċertifikat bhala organiku
(i35) L-eżistenza ta' firxa estensiva ta' prodotti ekoloġiċi bil-marka proprja (iva/le).	(b20) 10 % tal-bejgħ fi hdan gruppi ta' prodotti mhux tal-ikel ikun ċertifikat skont tikketti ambjentali uffiċjali verifikati minn parti terza, skont id-definizzjoni tat-Tip-I tal-ISO.

3.3. Trasport u loġistika

3.3.1. Akkwist ekoloġiku u rekwiżiti ambjentali għall-fornituri tat-trasport

Il-BEMP tara li l-prestazzjoni ambjentali u l-kriterji ta' rapportar jiġu integrati fl-akkwist ta' servizzi tat-trasport u loġistiċi provduti minn partijiet terzi, inklużi r-rekwiżiti għall-implimentazzjoni tal-BEMPs deskritti f'dan id-dokument.

L-applikabbiltà

Il-bejjiegha bl-imnut kollha tal-anqas jixtru parti mill-operazzjonijiet tat-trasport u loġistiċi tagħhom minn fornituri terzi, u jistghu jagħmlu deċiżjonijiet ta' akkwist skont l-effiċjenza jew il-kriterji ambjentali. Madankollu, it-titjib fl-effiċjenza tal-operazzjonijiet tat-trasport u loġistiċi jnaqqas l-ispejjeż operattivi, u jeħtieġ monitoraġġ u rappurtar effettiv. Fornituri terzi effiċjenti tat-trasport ikunu jistghu joffru servizzi bi prezz aktar baxx lill-bejjiegha bl-imnut.

Normalment **bejjiegha bl-imnut żgħar** jiddependu fuq fornituri terzi.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametri referenzjarji ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametri referenzjarji ta' eċċellenza
(i36) Il-perċentwal tal-fornituri tat-trasport ċertifikati skont standards relatati mal-ambjent (inkluż reġistrazzjoni fi programmi ta' rappurtar).	(b21) 100 % tal-fornituri tat-trasport u l-loġistika (T&L) ikunu konformi jew ma':
(i37) Il-perċentwal tal-fornituri tat-trasport li jkunu konformi ma' rekwiżiti ambjentali speċifiċi jew mal-BEMPs deskritti f'dan id-dokument.	(i) standards relatati mal-ambjent verifikati minn parti terza (ii) rekwiżiti ambjentali speċifiċi (iii) l-aqwa prattiki ta' ġestjoni ambjentali deskritti f'dan id-dokument.

3.3.2. Monitoraġġ u rappurtar dwar l-effiċjenza għall-operazzjonijiet kollha tat-trasport u logistiċi

Il-BEMP hija li jkun hemm rappurtar dwar l-effiċjenza u l-prestazzjoni ambjentali tal-operazzjonijiet kollha tat-trasport u logistiċi bejn il-fornituri tal-ewwel linja, iċ-ċentri ta' distribuzzjoni, il-bejjiegha bl-imnut u l-faċilitajiet għall-ġestjoni tal-iskart, abbażi ta' monitoraġġ ta' operazzjonijiet interni u dejta pprovduta minn operazzjonijiet minn partijiet terzi.

L-applikabbiltà

Din il-prattika hija applikabbli mill-bejjiegha bl-imnut kollha. Ir-rappurtar dwar operazzjonijiet interni tat-trasport u logistiċi għandu japplika biss għal bejjiegha bl-imnut akbar. Monitoraġġ u rappurtar effettiv jehtieg investiment żgħir f'sistemi neċessarji tal-informatika u l-ġestjoni iżda jistgħu jidentifikaw possibilitajiet għal titjib fl-effiċjenza tal-operazzjonijiet tat-trasport u logistiċi.

Għal intrapriżi żgħar, hemm dejta bażika disponibbli dwar il-fatturi medji ta' emissjonijiet għall-modi differenti tat-trasport biex issir stima tal-emissjonijiet.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametri referenzjarji ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametri referenzjarji ta' eċċellenza
(i38) Emissjonijiet ftunnellati ekwivalenti għal CO ₂ fis-sena minn operazzjonijiet tat-trasport u logistiċi.	(b22) Għal 100 % tal-operazzjonijiet ta' T&L bejn il-fornituri tal-ewwel livell, il-hwienet bl-imnut u l-faċilitajiet għall-ġestjoni tal-iskart, inklużi dawk imwettqa minn fornituri terzi tat-trasport, jiġu rapportati l-indikaturi li ġejjin:
(i39) kg ekwivalenti għal CO ₂ għal kull m ³ , jew għal kull pallet trasportat.	(i) il-perċentwal tat-trasport permezz ta' modi differenti
(i40) Jekk il-parametri segwenti humiex qed jiġu rapportati għall-operazzjonijiet tat-trasport u logistiċi rilevanti kollha:	(ii) kg ekwivalenti għal CO ₂ għal kull m ³ jew għal kull pallet trasportat.
(i) l-għadd u l-perċentwal ta' km/tunnellata-kilometru (tkm) permezz ta' modi differenti	(b23) Għall-operazzjonijiet interni kollha ta' T&L bejn il-fornituri tal-ewwel livell, il-hwienet bl-imnut u l-faċilitajiet għall-ġestjoni tal-iskart jiġu rapportati l-indikaturi li ġejjin:
(ii) kg ekwivalenti għal CO ₂ għal kull tunnellata, għal kull m ³ jew għal kull pallet trasportat.	(i) il-fattur tat-tagħbija tat-trakk (% tal-piż jew il-kapaċità tal-volum)
(i41) Jekk il-parametri segwenti humiex qed jiġu rapportati għall-operazzjonijiet tat-trasport u logistiċi kollha:	(ii) kg ekwivalenti għal CO ₂ għal kull tkm
(i) il-fattur tat-tagħbija tat-trakk (% tal-piż jew il-kapaċità tal-volum)	
(ii) kg ekwivalenti għal CO ₂ għal kull tkm.	

3.3.3. L-integrazzjoni tal-effiċjenza fit-trasport f'deċiżjonijiet dwar esternalizzazzjoni u d-disinn tal-ippakkjar

Il-BEMP tara li l-effiċjenza fit-trasport tiġi integrata f'deċiżjonijiet dwar esternalizzazzjoni u d-disinn tal-ippakkjar, abbażi ta' valutazzjoni taċ-ċiklu tal-hajja tal-prodotti li ġejjin minn reġjuni differenti, u permezz tad-disinn tal-ippakkjar tal-prodott biex tiġi massimizzata d-densità tal-unitajiet tat-trasport.

L-applikabbiltà

Din il-prattika hija applikabbli għal bejjiegha bl-imnut kbar b'firxa ta' prodotti bil-marka proprja. Tiddependi ferm fuq il-post tal-prodott u tas-sors, relatat ma' għadd kbir ta' fatturi ta' issorsjar. Għall-ippakkjar, zieda fid-densità tal-oġġetti ppakkjati tista' żżid b'mod konsiderevoli l-effiċjenza fit-trasport u b'hekk jitnaqqsu l-ispejjeż tat-trasport.

Din il-BEMP ma tapplikax għal **intrapriżi żgħar**.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza
(i39) kg ekwivalenti għal CO ₂ /m ³ (jew pallet) trasportat.	(b24) L-implimentazzjoni sistematika ta' titjib fl-ippakkjar biex tiġi massimizzata d-densità u titjib l-effiċjenza tat-T&L.
(i42) Qsim modali tat-trasport.	
(i43) L-ghadd ta' gruppi ta' prodotti fejn is-sors jew l-ippakkjar ikun gie speċifikament modifikat biex jitnaqqas l-impatt ambjentali tat-T&L u taċ-ċiklu tal-hajja.	
(i44) L-implimentazzjoni sistematika ta' titjib fl-ippakkjar biex tiġi massimizzata d-densità u titjib l-effiċjenza tat-T&L (iva/le).	

3.3.4. Il-bidla lejn modi aktar effiċjenti ta' trasport

Il-BEMP tara li jkun hemm bidla lejn modi aktar effiċjenti ta' trasport, speċjalment trasport bil-ferrovija, bl-ilma u bi trakkijiet akbar, u li kemm jista' jkun tiġi minimizzata d-distanza tat-trasport tal-merkanzija bl-ajru. Il-possibbiltà li jsiru dawn il-bidliet tista' tkun limitata għad-distribuzzjoni primarja, miċ-ċentri tad-distribuzzjoni tal-fornituri (DCs) għad-DCs tal-bejjiegha bl-imnut, minhabba li hafna drabi l-ewwel u l-aħħar kilometri jkunu jehtieġu trasport bit-triq. Għalhekk xiftijiet modali jehtieġu l-ottimizzazzjoni tan-netwerks ta' distribuzzjoni biex jiġu akkomodati trasferimenti intermodali (eż. iċ-ċentri ta' distribuzzjoni jiġu stabbiliti f'postijiet b'aċċess għal netwerks ferrovjarji u tal-ilma). Il-bidla minn trakkijiet iżgħar għal daww akbar, inklużi trakkijiet b'karrijiet b'żewġ sulari, giet inkluża f'din it-teknika minhabba l-effiċjenza konsiderevolment akbar ta' trakkijiet kbar meta mqabbla ma' daww żgħar. Xiftijiet modali jistgħu wkoll jinformatu decizjonijiet dwar l-issorsjar tal-prodott fejn it-trasport jirrappreżenta komponent sinifikanti tal-impatti ambjentali taċ-ċiklu tal-hajja tal-prodott (meta wiehed iqis l-implikazzjonijiet rilevanti kollha taċ-ċiklu tal-hajja).

Tabella 3.9

Klassifika tal-modi ta' trasport f'ordni ta' preferenza ambjentali (l-ogħla l-ewwel)

Klassifika	Mod ta' trasport
1	Ferrovija tal-merkanzija
2	Vapur tal-oċean
3	Ilmijiet interni
4	Trakk kbir
5	Trakk medju
6	Trakk żgħir
7	Merkanzija bl-ajru

L-applikabbiltà

Il-bejjiegha bl-imnut kollha jistgħu jiehdu azzjoni biex ibiddlu t-trasport tal-prodotti tagħhom għal modi li jniġġsu anqas, tal-anqas abbażi tad-daqs tal-vettura, u hafna mill-bejjiegha bl-imnut kbar jistgħu jibiddlu tal-anqas xi ftit mid-distribuzzjoni primarja mit-triq għall-ferrovija jew għall-ilma. Madankollu, sabiex isir tibdil fuq skala kbira fit-trasport tal-merkanzija għall-konsumaturi mit-triq għall-ferrovija u ilmijiet interni dan jehtieġ titjib fl-infrastrutturi nazzjonali tal-ferrovija u tal-passaġġi fuq l-ilma interni u koordinazzjoni transfruntiera akbar mill-kumpaniji operaturi. Għalhekk, l-infrastruttura u l-politika nazzjonali tat-trasport (eż. l-ipprezzar tat-toroq) jista' jkollhom influwenza sinifikanti fuq l-ghan tal-bejjiegha bl-imnut għal titjib u tehid ta' decizjonijiet fir-rigward tal-mod ta' trasport.

Ma tapplikax għal **intrapriżi żgħar**, hlief fejn ikun hemm disponibbli possibiltajiet ta' akkwist li jippermettu l-għażla ta' modi aktar effiċjenti ta' trasport għal prodotti partikulari.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametri referenzjarji ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametri referenzjarji ta' eċċellenza
(i45) Il-perċentwal tat-trasport totali tal-prodott (tkm), minn fornituri tal-ewwel livell għall-hwienet, rappreżentat minn modi aktar effiċjenti speċifika	(b25) Aktar minn 50 % tat-trasport fuq l-art bejn fornituri tal-ewwel livell u ċentri ta' distribuzzjoni bl-imnut, skont il-valur tal-bejgħ, ikun fuq l-ilma/bil-ferrovija (fejn l-infrastruttura tippermetti)
(i46) Il-perċentwal tat-trasport internazzjonali tal-prodott (tkm) rappreżentat minn modi aktar effiċjenti speċifikati	(b26) Aktar minn 99 % tat-trasport barrani, skont il-valur tal-bejgħ, ikun bil-vapur

3.3.5. L-ottimizzazzjoni tan-netwerk ta' distribuzzjoni

Il-BEMP tara li jiġi ottimizzat in-netwerk ta' distribuzzjoni permezz tal-implimentazzjoni sistematika tal-aktar għażla effiċjenti minn dawn li ġejjin: (i) buttuni strateġiċi ċentralizzati biex jiġi akkomodat it-trasport bil-ferrovija u fuq l-ilma, (ii) pjattaformi konsolidati, (iii) u rotot diretti.

L-applikabbiltà

Din tapplika għall-bejgiegħa bl-imnut kbar b'servizzi interni tat-trasport u logistiċi u għal fornituri terzi tat-trasport, speċjalment meta l-prodotti jinxtraw fuq distanzi itwal. Din il-prattika ma tehtieġx investiment sinifikanti. Il-bini ta' buttuni ġodda ċentrali integrati ma' networks tat-trasport bil-ferrovija u fuq l-ilma ma jehtieġx investiment sinifikanti. Fiż-żewġ każijiet, żieda fl-effiċjenza tat-tagħbija u l-użu ta' modi aktar effiċjenti għal rotot fuq distanzi itwal jistgħu jnaqqsu l-ispejjeż operattivi b'mod sinifikanti.

Ma tapplikax għal **intrapriżi żgħar**.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza
(i39) kg ekwivalenti għal CO ₂ għal kull m ³ (jew pallet) trasportat.	(b27) L-ottimizzazzjoni sistematika tan-networks ta' distribuzzjoni permezz tal-implimentazzjoni ta' postijiet strateġiċi tal-buttuni, pjattaformi konsolidati, u rotot diretti.
(i47) L-għadd ta' pjattaformi ta' konsolidazzjoni fl-użu, jew l-għadd ta' buttuni strateġiċi ċentrali fl-użu, jew l-għadd ta' rotot diretti tat-trasport fl-użu.	
(i48) Il-perċentwal tat-tnaqqis fl-emissjonijiet tal-gassijiet serra tat-T&L permezz tal-implimentazzjoni ta' possibiltajiet speċifikati ta' titjib fin-netwerk ta' distribuzzjoni.	
(i49) L-esternalizzazzjoni tal-operazzjonijiet tat-T&L lil fornitur terz li jkollu netwerk ottimizzat ta' distribuzzjoni (iva/le).	
(i50) L-ottimizzazzjoni sistematika tan-networks ta' distribuzzjoni permezz tal-implimentazzjoni ta' postijiet strateġiċi tal-buttuni, pjattaformi konsolidati, u rotot diretti (iva/le).	

3.3.6. L-ottimizzazzjoni tal-ippjanar tar-rotot, l-użu tat-telematika u t-taħriġ tas-sewwieqa

Il-BEMP tara li tiġi ottimizzata l-effiċjenza operattiva permezz tal-ippjanar effiċjenti tar-rotot, l-użu tat-telematika, u t-taħriġ tas-sewwieqa. L-ippjanar effiċjenti tar-rotot jinkludi li fi triqthom lura l-vetturi li jgħassmu l-merkanzija tal-hanut, li issa jkunu vojta (back-loading), jiġu mgħobbija bi skart u bi provvisti tal-fornitur lejn iċ-ċentri ta' distribuzzjoni, u li jsiru kunsinni billejl biex tiġi evitata l-kongestjoni tat-traffiku.

L-applikabbiltà

Din tapplika għall-prodotti kollha li jridu jiġu furnuti lill-bejgiegħa bl-imnut kbar li jkollhom servizzi interni tat-trasport u logistiċi, u għal fornituri terzi tat-trasport. It-taħriġ tas-sewwieq normalment jipproduċi iffirankar ta' 5 % tal-fjuwil. L-ottimizzazzjoni tar-rotot tista' tehtieġ investiment sinifikanti fit-teknoloġija informatika, iżda tista' tnaqqas l-ispejjeż ta' investiment kapitali (anqas trakkijiet mehtieġa) u tnaqqas b'mod sinifikanti l-ispejjeż operattivi (fjuwil).

Hija tapplika għal **intrapriżi żgħar** jekk ikollhom il-vetturi tat-trasport tagħhom stess (eż. vannijiet tal-kunsinna).

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametri referenzjarji ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametri referenzjarji ta' eċċellenza
(i39) kg ekwivalenti għal CO ₂ għal kull m ³ (jew pallet) trasportat.	(b28) 100 % tas-sewwieqa jirċievu tahrig kontinwu f'sewqan effiċjenti, jew l-implimentazzjoni ta' skema ta' incentivi għas-sewwieqa għal sewqan effiċjenti.
(i51) Il-perċentwal medju tal-effiċjenza tat-tagħbija (volum jew kapaċità tal-massa) tal-flotta, jew il-perċentwal medju tal-vjaġġi mingħajr tagħbija (km kull trakk) tal-flotta, jew il-medja ta' g ekwivalenti għal CO ₂ /tkm tal-flotta.	(b29) L-ottimizzazzjoni sistematika tar-rotot billi l-vetturi tal-kunsinna tal-hanut li jkunu qed jirritornaw vojta jigu mghobbija bi skart u bi provvisti tal-fornitur, l-użu tat-telematika, u perjodi estiżi li fihom isiru l-kunsinni.
(i52) Il-perċentwal ta' sewwieqa li jirċievu tahrig kontinwu f'sewqan effiċjenti.	
(i53) L-implimentazzjoni ta' skema ta' incentivi għas-sewwieqa għal sewqan effiċjenti (iva/le).	
(i54) Il-perċentwal tat-tnaqqis fl-emissjonijiet tal-gassijiet serra tat-T&L permezz tal-implimentazzjoni ta' possibiltajiet speċifikati (jiġifieri l-vetturi tal-kunsinna tal-hanut li jkunu qed jirritornaw vojta jigu mghobbija bi skart jew provvisti tal-fornitur, l-użu tat-telematika, it-tahrig tas-sewwieqa u skemi ta' incentivi, kunsinni barra l-hinijiet tax-xogħol).	
(i55) L-ottimizzazzjoni sistematika tar-rotot billi l-vetturi tal-kunsinna li jkunu qed jirritornaw vojta jigu mghobbija bi skart u provvisti tal-fornitur, l-użu tat-telematika, u perjodi estiżi li fihom isiru l-kunsinni (iva/le).	

3.3.7. L-imminimizzar tal-impatt ambjentali tal-vetturi tat-triq permezz ta' deċiżjonijiet ta' akkwist u rinnovazzjonijiet

Il-BEMP tara li jiġi minimizzat l-impatt ambjentali tal-vetturi tat-triq permezz ta' deċiżjonijiet ta' akkwist u rinnovazzjonijiet. Dan jinkludi x-xiri ta' vetturi mhaddma b'enerġija alternattiva, vetturi effiċjenti u b'livell baxx ta' tniġġis u vetturi b'livell baxx ta' storbu, modifiki aerodinamiċi, u l-applikazzjoni ta' tajers b'reżistenza baxxa għat-tidwir.

L-applikabbiltà

Din tapplika għall-prodotti kollha li jridu jigu forniti lill-bejgiegħa bl-imnut kbar li jkollhom servizzi interni tat-trasport u loġistiċi, u għal fornituri terzi tat-trasport. Għall-vetturi li jinstaq fuq distanzi twal b'veloċitajiet oghla (> 80 km/h), investimenti żgħar f'modifiki aerodinamiċi u investimenti akbar għal titjib fl-aerodinamika tal-unitajiet tal-karrijiet u tat-tratturi joffru perjodi sa sentejn biex l-investment jirrendi. L-istess perjodi ta' rendiment japplikaw għall-installazzjoni ta' tajers b'reżistenza baxxa għat-tidwir. Vetturi mhaddma b'enerġija alternattiva jehtiegu kost konsiderevolment oghla ta' investment.

Hija tapplika għal **intrapriżi żgħar** jekk ikollhom il-vetturi tat-trasport tagħhom stess (eż. vannijiet tal-kunsinna).

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametri referenzjarji ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametri referenzjarji ta' eċċellenza
(i56) l/100 km (konsum tal-karburant tal-vettura) jew kg ekwivalenti għal CO ₂ għal kull tkm.	(b30) 100 % tat-trakkijiet konformi ma' EURO V ⁽¹⁾ u b'konsum tal-fjuwil HGV ta' anqas minn 30 l/100 km.
(i57) Il-perċentwal tal-vetturi fi hdan flotta tat-trasport konformi ma' klassijiet differenti ta' EURO.	(b31) 100 % tat-trakkijiet, tat-trejlers u t-tagħmir tat-tagħbija konformi ma' standards PIEK tal-hoss, jew standards ekwivalenti li jippermettu kunsinni biljel.
(i58) Il-perċentwal ta' vetturi, trejlers u tagħmir tat-tagħbija konformi ma' standards tal-istorbu PIEK, jew standards ekwivalenti li jippermettu kunsinni biljel.	(b32) L-operazzjoni ta' vetturi mhaddma permezz ta' sorsi alternattivi ta' fjuwil (gass naturali, bijogass, elettriku).
(i59) Il-perċentwal tal-vetturi fi flotta tat-trasport imhaddma permezz ta' sorsi alternattivi ta' fjuwil, inklużi gass naturali, bijogass, jew elettriku.	(b33) 100 % tal-vetturi mghammra b'tajers b'reżistenza baxxa għat-tidwir.

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametri referenzjarji ta' eċċellenza
(i60) Il-perċentwal tal-vetturi fi flotta tat-trasport mghammra b'tajers b'reżistenza baxxa ghat-tidwir.	(b34) 100 % tal-vetturi u t-trejlers iddisinjati jew modifikati biex titjieb il-prestazzjoni aerodinamika.
(i61) Il-perċentwal tal-vetturi u t-trejlers fi flotta tat-trasport iddisinjati jew modifikati biex titjieb il-prestazzjoni aerodinamika.	
⁽¹⁾ L-Istandard EURO VI għall-emissjonijiet tal-vetturi dahal fis-seħh fl-aħhar tal-2012, għalhekk jista' jitqies bħala punt referenzjarju ta' eċċellenza fis-snin futuri	

3.4. Il-ġestjoni tal-iskart

3.4.1. L-imminimizzar tal-iskart tal-ikel

Il-BEMP tara li jiġu integrati prattiki ekoloġiċi sabiex tiġi evitata l-ġenerazzjoni tal-iskart tal-ikel, bħal monitoraġġ, eżerċizzji ta' awditjar, prijorizzazzjoni, kwistjonijiet loġistiċi, mekkaniżmi ta' preservazzjoni ahjar, il-kontroll tat-temperatura u l-umdità fil-hanut, fiċ-ċentri ta' distribuzzjoni u fit-trakkijiet tal-kunsinna, tahrig tal-persunal, donazzjoni, pariri lill-konsumaturi, eċċ. u biex jiġi evitat li l-iskart tal-ikel jintrema f'miżbljet jew jiġi incinerat permezz ta' proċessi ta' fermentazzjoni.

L-applikabbiltà

Din hija miżura kosteffiċjenti, applikabbli għall-bejgiegha bl-imnut tal-ikel ta' kwalunkwe daqs u fi kwalunkwe Stat Membru. Madankollu, jista' jkun hemm politiki fis-seħh sabiex tiġi evitata/skoraġġita d-donazzjoni tal-ikel.

L-**intrapriżi żgħar** kollha jistgħu japplikaw miżuri preventivi biex tiġi evitata l-ġenerazzjoni tal-iskart tal-ikel. L-ispejjeż tal-ġestjoni jiġu kumpensati minn iffrankar tal-ispejjeż li jirriżultaw minn anqas telf tal-prodott u anqas skart iġġenerat.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza
(i62) kg jew tunnelli ta' skart tal-ikel, f'valur assolut, għal kull m ² jew għal kull miljuni ta' EUR ta' fatturat.	(b35) Żero skart tal-ikel mormi f'miżbljet jew fi pjanti ta' incinerazzjoni.
(i63) Il-perċentwal tal-ġenerazzjoni tal-skart tal-ikel li jirreferi għax-xiri totali tal-ikel.	
(i64) kg jew tunnelli ta' ikel li jaqbu d-data ta' sakemm iridu jinbieghu izda mhux id-data sa meta jridu jintużaw, li jingħataw lil istituzzjonijiet tal-karità.	
(i65) kg ta' skart tal-ikel li jintbagħtu lill-operazzjonijiet ta' rkupru, bħall-fermentazzjoni.	
(i66) kg ta' skart tal-ikel li jintremew f'miżbljet jew pjanti ta' incinerazzjoni.	

3.4.2. L-integrazzjoni tal-ġestjoni tal-iskart fl-attivitàjiet tal-bejgiegha bl-imnut

Il-BEMP tara li jiġu integrati l-prattiki għall-ġestjoni tal-iskart fejn il-prevenzjoni tiġi prijorizzata. L-ahjar prattiki jinkludu:

— Prattiki interni ta' ġestjoni:

- ġbir segregat u trattament speċifiku għall-użu mill-ġdid: ikkumpattar, ippressar għall-karti u skart tal-plastik, refriġerazzjoni tal-iskart tal-ikel, eċċ.
- monitoraġġ tal-produzzjoni tal-iskart
- preparazzjoni tal-materjal tal-imballaġġ għall-użu mill-ġdid, bħala pallets u kaxxi tal-plastik għall-fornituri, ċentri ta' distribuzzjoni, vetrini fil-hwienet u kunsinni ġod-djar
- tahrig tal-persunal.

- Prattiki organizzattivi ta' ġestjoni:
 - monitoraġġ tal-iskart iġġenerat mill-hwienet għal kull kategorija u għal kull destinazzjoni finali
 - implimentazzjoni ta' loġistika b'lura (reverse logistics) għall-ġestjoni tal-materjal tal-ippakkjar (biex jerga' jintuża jew jiġi riċiklat), WEEE u skart iehor (bhal skart perikoluż) lill-fornituri, faċilitajiet ta' trattament u/jew ċentri ta' distribuzzjoni
 - twaqqif ta' shubiji lokali u/jew reġjonali għall-ġestjoni tal-iskart
 - komunikazzjoni lill-konsumaturi dwar il-ġestjoni responsabbli tal-iskart fid-djar.

L-applikabbiltà

It-tekniki deskritti huma applikabbli għal kwalunkwe bejjiegh bl-imnut. L-aħjar prattiki għandhom ikunu adattati għall-bejjiegha bl-imnut li jiġġestixxu għadd sinifikanti ta' hwienet u ċentri ta' distribuzzjoni. L-allokazzjoni tar-riżorsi għat-tnaqqis effettiv tal-iskart tkun ekonomikament ġustifikata. It-trasport bl-ingrossa lura lejn iċ-ċentri ta' distribuzzjoni jippermetti t-tnaqqis tal-ispiża tat-trattament jekk tiġi mqabbla mal-ispejjeż neozjati fil-livell lokali jew tal-hanut.

Intrapriżi żgħar li jipproduċu ammont kbir ta' skart għandhom jallokaw riżorsi u jharrġu l-persunal fi prattiki tajbin għall-ġestjoni tal-iskart.

Indikatur assoċjat tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta' eċċellenza Indikatur tal-prestazzjoni ambjentali

Parametru referenzjarju ta' eċċellenza	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza
(i67) Sistema għall-ġestjoni	(b36) tal-iskart tiġi integrata fil-hanut u l-għan tagħha huwa li 100 % tal-ippakkjar sekondarju jiġi riċiklat jew jintuża mill-ġdid.

3.4.3. Sistemi ta' ritorn għall-fliexken tal-PET u tal-PE u għall-prodotti użati

Il-BEMP hija li jiġu implimentati sistemi ta' tehid lura u biex dawn jiġu integrati fil-loġistika tal-kumpanija, bhal, per eżempju, għall-fliexken tal-PET jew tal-PE.

L-applikabbiltà

Bejjiegha bl-imnut tal-ikel, speċjalment katini kbar, jistgħu jimplimentaw din il-BEMP. Tehtieg l-allokazzjoni ta' riżorsi, manutenzjoni u tagħmir. F'xi pajjiżi diġà hija obbligatorja (eż. fil-Pajjiżi l-Baxxi, fl-Iżvezja u fil-Ġermanja).

Għal **intrapriżi żgħar**, tehtieg riżorsi addizzjonali għall-operat ta' kuljum tas-sistema ta' ritorn.

Indikatur assoċjat tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta' eċċellenza Indikatur tal-prestazzjoni ambjentali

Parametru referenzjarju ta' eċċellenza	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza
(i68) Il-perċentwal tar-rata ta' riċiklaġġ mill-konsumaturi definita bhala l-bejgħ ta' flixkun ritornabbli.	(b37) 80 % tal-oġġetti ritornati lura minghand il-konsumaturi minghajr depożitu jew ta' 95 % b'depożitu.

3.5. L-użu ta' anqas karta u l-użu ta' karta ċertifikata/riċiklata għall-pubblikazzjonijiet

Il-BEMP tara li jitnaqqas l-impatt permezz ta' tnaqqis fil-konsum tal-materjal, bhall-ottimizzazzjoni tal-karta għall-pubblikazzjonijiet kummerċjali, jew l-użu ta' karta aktar ekoloġika.

L-applikabbiltà

Il-bejjiegha bl-imnut kollha, speċjalment katini kbar li jipproduċu ammonti kbar ta' publikazzjonijiet kummerċjali stampati, jistgħu jibbenefikaw mill-implimentazzjoni ta' din il-BEMP. Prattika li tiġi implimentata sew biex jitnaqqas il-konsum tal-karta tista' twassal għall-iffrankar tal-ispejjeż.

Din il-BEMP hija applikabbli għal **intrapriżi żgħar**.

Indikaturi assoċjati tal-prestazzjoni ambjentali u parametri referenzjarji ta' eċċellenza

Indikaturi tal-prestazzjoni ambjentali	Parametri referenzjarji ta' eċċellenza
(i69) Il-perċentwal tal-karti użati li jkunu ċertifikati	(b38) 100 % tal-karta tkun ċertifikata/riċiklata.
(i70) Id-densità tal-karta użata	(b39) Densità ta' anqas minn 49 gr/m ² .
(i71) Il-perċentwal tal-karti li jkunu miksija	(b40) Anqas minn 10 % tal-karta tkun karta miksija.
(i72) Il-perċentwal tal-hwienet tal-istampar ċertifikati bħala EMAS jew ISO 14001	(b41) 100 % tal-hwienet tal-istampar ċertifikati bħala EMAS/ISO 14001.

3.6. Il-ġbir u l-użu mill-ġdid tal-ilma tax-xita

Il-BEMP tara li l-ilma tax-xita mill-bjut u miż-żoni ta' parkeġġ jingabar u jintuża mill-ġdid u/jew jiġi infiltrat fuq il-post.

L-applikabbiltà

Il-bejjiegha bl-imnut proprjetarji tal-bini u/jew żoni ta' parkeġġ tagħhom stess u f'siti bil-kundizzjonijiet it-tajba jistgħu jimplimentaw din il-prattika. Il-kundizzjonijiet klimatiċi u s-sistema standard tal-ġbir ilma tax-xita fil-muniċipalità jistgħu jaffettwaw l-applikazzjoni ta' din it-teknika. Din hija miżura kost intensiva.

Din il-BEMP hija applikabbli għal **intrapriżi żgħar**.

Indikatur assoċjat tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta' eċċellenza Indikatur tal-prestazzjoni ambjentali

Parametru referenzjarju ta' eċċellenza	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza
(i73) Il-ġbir u/jew l-infiltrazzjoni tal-ilma tax-xita fuq il-post jiġu integrati fis-sistema tal-ġestjoni tal-ilma (iva/le).	(b42) Il-ġbir u/jew l-infiltrazzjoni tal-ilma tax-xita fuq il-post jiġu integrati fis-sistema tal-ġestjoni tal-ilma.

3.7. Il-prevenzjoni tal-basktijiet tal-plastik li jintużaw darba jew miżuri ohra biex tiġi influwenzata l-imġiba tal-konsumatur

Il-BEMP tara li l-konsumaturi jiġu influwenzati biex inaqqsu l-impatt ambjentali tagħhom, permezz ta' kampanji, bħat-tnehhija tal-basktijiet tal-plastik, reklamar responsabbli u l-provvediment tal-aqwa informazzjoni għidha lill-konsumaturi.

L-applikabbiltà

Il-bejjiegha bl-imnut kollha jistgħu jimplimentaw din il-prattika. Normalment, ir-regolamenti huma l-ixprunaturi ewlenin għall-implimentazzjoni tagħhom.

Din il-BEMP hija applikabbli għal **intrapriżi żgħar**.

Indikatur assoċjat tal-prestazzjoni ambjentali u parametru referenzjarju ta' eċċellenza Indikatur tal-prestazzjoni ambjentali

Parametru referenzjarju ta' eċċellenza	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza
(i74) L-ghadd ta' boroż li jintużaw darba disponibbli fiċ-check-outs	(b43) Żero boroż li jintużaw darba disponibbli fiċ-check-outs.

4. INDIKATURI AMBJENTALI EWLENIN RAKKOMANDATI GHAS-SETTUR SPEĊIFIKU

Indikatur	Unitajiet Komuni	Deskrizzjoni qasira	Livell minimu ta' monitoraġġ rakkomandat	Indikatur ewlieni relatat skont l-Anness IV tar-Regolament (KE) Nru 1221/2009 (it-Taqsima C.2)	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza u l-aqwa Prattika ta' ġestjoni ambjentali relatata
PRESTAZZJONI TAL-ENERĠIJA					
1. L-użu ta' enerġija speċifika	kWh/m ² sena	L-użu ta' enerġija (elettriku, shana, karburanti ohra) għal kull unità taż-żona tal-bejgħ u fis-sena. Indikazzjonijiet: — L-enerġija rinnovabbli ma għandhiex titnaqqas. — Il-fatturi ta' korrezzjoni jistgħu jintużaw biex tiġi determinata ż-żona tal-bejgħ (fil-funzjoni ta' għoli u parametri tekniċi ohra). Iż-“żona tal-bejgħ” għandha tiġi definita mill-bejjiegh bl-imnut. — Mhuwiex rakkomandat li ssir korrezzjoni dwar il-hinijiet tal-ftuh. Għandhom jiġu rapportati l-figuri annwali tal-użu tal-enerġija.	Għal kull hanut (sit), ċentru ta' distribuzzjoni jew oħrajn u fil-livell tal-organizzazzjoni (valur aggregat) shana, elettriku għar-refriġerazzjoni (fejn applikabbli) u elettriku għall-użi l-oħrajn kollha	Effiċjenza fl-użu tal-enerġija	L-użu ta' enerġija speċifika għal kull m ² taż-żona tal-bejgħ għat-tishin, tkessih u arja kundizzjonata ta' 0 kWh/m²sena jew anqas jekk is-shana mitlufa mir-refriġerazzjoni tista' tiġi integrata. Inkella, ta' 40 kWh/m²sena jew anqas għal bini ġdid u ta' 55 kWh/m²sena għal bini eżistenti. (ara l-BEMPs: 3.1.1, 3.1.2, 3.1.3, 3.1.4)
2. L-użu ta' enerġija speċifika (lineari) għar-refriġerazzjoni	kWh/m sena	L-użu ta' enerġija tas-sistema ta' refriġerazzjoni għal kull metru lineari ta' vetrini għall-wiri u fis-sena. Indikazzjonijiet: — Mhux applikabbli għal hwienet mingħajr kabinetti ta' refriġerazzjoni, bħal bejjiegha bl-imnut mhux tal-ikel.	Għal kull hanut (sit)	Effiċjenza fl-użu tal-enerġija	Konsum speċifiku (lineari) ta' refriġerazzjoni ċentralizzata ta' 3 000 kWh/m sena. (ara l-BEMP: 3.1.6)
3. Id-Densità tal-Qawwa tad-Dawl	W/m ²	Il-qawwa tad-dawl installat biex jiġu sodisfatti l-htigijiet ta' illuminazzjoni (bażiċi u għal finijiet tal-preżentazzjoni tal-prodotti) għal kull unità taż-żona tal-bejgħ u fis-sena.	Għal kull hanut (sit), ċentru ta' distribuzzjoni jew oħrajn Għal kull zona tal-hanut u kull perjodu ta' jum, fejn xieraq	Effiċjenza fl-użu tal-enerġija	Qawwa tad-dawl installat anqas minn 12 W/m² għas-supermarkets u anqas minn 30 W/m² għall-hwienet speċjalizzati.

Indikatur	Unitajiet Komuni	Deskrizzjoni qasira	Livell minimu ta' monitoraġġ rakkomandat	Indikatur ewlieni relatat skont l-Anness IV tar-Regolament (KE) Nru 1221/2009 (it-Taqsima C.2)	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza u l-aqwa prattika ta' ġestjoni ambjentali relatata
		Indikazzjonijiet: — Hija indikatur relatat mad-disinn u l-kunċett tal-bejgħ, applikabbli għad-daqsijiet u t-tipi kollha ta' bejgħha bl-imnut. — Il-fatturi ta' korrezzjoni jistgħu jintużaw biex tiġi determinata ż-żona tal-bejgħ (fil-funzjoni ta' għoli u parametri tekniċi oħra). Iż-“żona tal-bejgħ” għandha tiġi definita mill-bejjiegħ bl-imnut. — Il-lumens għal kull m² huwa indikatur tekniku tajjeb, iżda l-prestazzjoni ambjentali għandha titkejjel f'termini ta' W/m². — Tista' tvarja fil-hanut (għal kull zona) u matul il-jum (skont il-perjodu).			(ara l-BEMP: 3.1.7)
4. Il-monitoraġġ tal-enerġija	%	Il-perċentwal tal-hwienet immonitorjati fis-sistema tal-ġestjoni tal-enerġija. Indikazzjonijiet: — Il-monitoraġġ għandu jinkludi l-hwienet kollha u l-aktar proċessi rilevanti. — Għandha tiġi pprovduta informazzjoni dwar il-mekkaniżmi ta' valutazzjoni komparattiva jekk implimentati	Għal kull hanut (sit) Għal kull proċess	Effiċjenza fl-użu tal-enerġija	100 % tal-hwienet u l-proċessi mmonitorjati. L-implimentazzjoni ta' mekkaniżmi ta' valutazzjoni komparattiva. (ara l-BEMPs: 3.1.5, 3.1.8)
5. Il-perċentwal tat-tnixxijiet mir-refrigeranti	%	Telf ta' refrigeranti fir-rigward tat-tagħbija totali tar-refrigeranti tal-installazzjoni. Indikazzjonijiet: — Xieraq għar-refrigerazzjoni tal-ikel f'installazzjonijiet kbar (sistemi ċentralizzati)	Għal kull hanut (sit), ċentru ta' distribuzzjoni jew oħrajn u fil-livell tal-organizzazzjoni (valur aggregat) Għal kull tip ta' refrigerant	Emissjonijiet	— (ara l-BEMP: 3.1.6)

Indikatur	Unitajiet Komuni	Deskrizzjoni qasira	Livell minimu ta' monitoraġġ rakkomandat	Indikatur ewlieni relatat skont l-Anness IV tar-Regolament (KE) Nru 1221/2009 (it-Taqsima C.2)	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza u l-aqwa Prattika ta' ġestjoni ambjentali relatata
		— Huwa rakkomandat li jiġi kkalkulat mix-xiri ta' refriġeranti fis-sena. — Mhuwix ambjentalment rilevanti għal installazzjonijiet li jużaw refriġeranti naturali.			
6. Il-perċentwal tal-ħwienet li jużaw refriġeranti naturali.	%	Il-perċentwal tal-ħwienet li jużaw refriġeranti naturali mill-ġħadd totali ta' ħwienet b'kabinetti ta' refriġerazzjoni. Indikazzjonijiet: — Xieraq għall-bejjiegha bl-imnut tal-ikel b'kabinetti ta' refriġerazzjoni.	Livell tal-organizzazzjoni	Emissjonijiet	L-użu ġenerali ta' refriġeranti naturali. (ara l-BEMP: 3.1.6)

IL-PRESTAZZJONI TAL-KATINA TAL-PROVVISTA

7. L-implimentazzjoni sistematika ta' programmi ta' titjib fil-katini tal-provvista fost gruppi ta' prodotti prijoritarji	(iva/le)	Dan l-indikatur jgħid jekk il-programmi ta' titjib fil-katina tal-provvista humiex qed jiġu implimentati sistematikament għall-gruppi ta' prodotti prijoritarji. Indikazzjonijiet: — Applikabbli għall-bejjiegha bl-imnut ta' kull daqs. — Għall-intrapriżi żgħar, dan jirreferi għall-applikazzjoni ta' akkwist ekoloġiku u li jiġi mhegġeġ il-konsum ekoloġiku. — Għall-bejjiegha bl-imnut kbar li jbieghu prodotti b'tikketta privata, huwa possibbli li jkun hemm livell oġġla ta' integrazzjoni tas-sostenibbiltà tal-katina tal-provvista fl-istrategija tan-negozju.	Fil-livell tal-organizzazzjoni, għal kull katina tal-provvista tal-prodotti	It-titjib fil-prestazzjoni ambjentali tal-katina tal-provvista jkopri: Effiċjenza fl-użu tal-enerġija L-użu effiċjenti tal-materjali Ilma Skart Il-bijodiversità Emissjonijiet	L-implimentazzjoni sistematika ta' programmi ta' titjib fil-katina tal-provvista fost il-gruppi ta' prodotti prijoritarji. (ara l-BEMP: 3.2.1)
---	----------	---	---	---	---

Indikatur	Unitajiet Komuni	Deskrizzjoni qasira	Livell minimu ta' monitoraġġ rakkomandat	Indikatur ewlieni relatat skont l-Anness IV tar-Regolament (KE) Nru 1221/2009 (it-Taqsima C.2)	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza u l-aqwa prattika ta' ġestjoni ambjentali relatata
8. L-implimentazzjoni ta' valutazzjoni sistematika (indipendentement jew permezz ta' konsorzji) tal-katini tal-provvista tal-prodotti ewlenin	(iva/le)	Dan l-indikatur jirreferi għall-valutazzjoni tal-impatti ambjentali tal-katina tal-provvista u għall-identifikazzjoni ta' mekkaniżmi effettivi ta' titjib fil-katina tal-provvista tal-prodott. Indikazzjonijiet: — Jekk disponibbli, tista' tiġi rapportata dejta dwar it-tagħbija ambjentali taċ-ċiklu tal-hajja (ekwivalenti għal CO₂, kg ekwivalenti għal SO_x, kg ekwivalenti għal VOC, kg ekwivalenti għal 1,4-DCB, kg ekwivalenti għal Sb, m³ ta' ilma, kg ekwivalenti għal PO₄), pressjonijiet tal-bijodiversità, pressjonijiet tal-ilma ta' postijiet speċifiċi, espressi skont il-massa tal-prodott jew, fejn aktar preċiż, għal kull unità funzjonali, għall-prodotti vvalutati. — Prodotti b'bejgħ għoli għandhom jitqiesu bhala prodotti ewlenin u jinghataw prijorità għall-valutazzjoni.	Fil-livell tal-organizzazzjoni, għal kull katina tal-provvista tal-prodotti	It-titjib fil-prestazzjoni ambjentali tal-katina tal-provvista jkopri: Effiċjenza fl-użu tal-enerġija L-użu effiċjenti tal-materjali Ilma Skart Il-bijodiversità Emissjonijiet	L-implimentazzjoni ta' valutazzjoni sistematika (indipendentement jew permezz ta' konsorzji) tal-katini tal-provvista tal-prodotti ewlenin. (ara l-BEMP: 3.2.2)
9. Ir-rata ta' titjib tal-prodott	Perċentwal tal-bejgħ ta' prodotti ċertifikati skont livell speċifikat ta' prestazzjoni ambjentali	Għandhom jitqiesu r-rati li ġejjin. Il-perċentwal tal-bejgħ ta': — prodotti b'ċertifikazzjoni ambjentali ta' parti terza; — prodotti b'tikketti privati li jikkonformaw mar-rekwiżiti ambjentali definiti mill-bejjiegha bl-immnut; — prodotti tal-ikel ċertifikati bhala organiċi; — qoton ċertifikat bhala organiku; — prodotti mhux tal-ikel b'ekotikketti.	Fil-livell tal-organizzazzjoni, għal kull grupp ta' prodotti	L-istandards ambjentali jindirizzaw: Effiċjenza fl-użu tal-enerġija L-użu effiċjenti tal-materjali Ilma Skart Il-bijodiversità Emissjonijiet	Ċertifikazzjoni ta' 100 %, fi hdan grupp ta' prodotti, skont standards ambjentali ta' partijiet terzi. 100 % tal-bejgħ ta' tikketti privati, fi hdan grupp ta' prodotti, jikkonformaw mal-istandards ambjentali definiti mill-bejjiegha bl-immnut. 10 % tal-bejgħ fi hdan gruppi ta' prodotti tal-ikel ċertifikati bhala organiċi. 50 % tal-bejgħ tal-qoton ċertifikat bhala organiku.

Indikatur	Unitajiet Komuni	Deskrizzjoni qasira	Livell minimu ta' monitoraġġ rakkomandat	Indikatur ewlieni relatat skont l-Anness IV tar-Regolament (KE) Nru 1221/2009 (it-Taqsima C.2)	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza u l-aqwa prattika ta' ġestjoni ambjentali relatata
					10 % tal-bejgh fi hdan gruppi ta' prodotti li mhu-miex tal-ikel ċertifikati skont l-ekotikketti uffiċjali (ISO tat-Tip-I). (ara l-BEMPs: 3.2.2, 3.2.3, 3.2.4, 3.2.5, 3.2.6, 3.2.7)

IL-PRESTAZZJONI TAT-TRASPORT U L-LOGISTIKA

10. Il-konsum ta' enerġija speċifika ghat-trasport	MJ/tkm	Il-konsum dirett ta' enerġija mill-fjuwil ghal kull tunnellata-kilometru trasportata, ghat-trasport totali u skont il-mod biex jiġu mqabbla l-possibilitajiet modali. Indikazzjonijiet: — Abbażi tal-kontenut tal-enerġija mill-fjuwil. — Għall-enerġija elettrika, abbażi tal-enerġija primarja għall-ġenerazzjoni tal-elettriku (eż. immultiplika b'2.7).	Livell tal-organizzazzjoni Għal kull mod ta' trasport u rotta ewlenija	Effiċjenza fl-użu tal-enerġija L-użu effiċjenti tal-materjali	— (ara l-BEMPs: 3.3.1, 3.3.2, 3.3.3, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6, 3.3.7)
11. L-emissjonijiet speċifiċi ta' gassijiet b'effett ta' serra tat-trasport (ghal kull kwantità tal-prodott u d-distanza)	kg CO ₂ eq./tkm	Jipprovd i indikazzjoni tal-effiċjenza ambjentali tal-operazzjonijiet tat-trasport. Indikazzjonijiet: — Għall-fjuwils fossili, abbażi ta' kombustjoni diretta flimkien ma' estrazzjoni indiretta u l-emissjonijiet tal-ipproċessar. — Għall-elettriku, abbażi ta' emissjonijiet speċifiċi medji nazzjonali ta' gassijiet b'effett ta' serra mill-ġenerazzjoni tal-elettriku. — Għall-bijokarburanti, abbażi ta' valutazzjoni taċ-ċiklu tal-hajja tal-emissjonijiet ta' gassijiet b'effett ta' serra għas-sors rilevanti tal-fjuwil.	Livell tal-organizzazzjoni Għal kull mod ta' trasport u rotta ewlenija Għal kull tip ta' fjuwil	L-użu effiċjenti tal-materjali Emissjonijiet	— (ara l-BEMPs: 3.3.1, 3.3.2, 3.3.3, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6, 3.3.7)

Indikatur	Unitajiet Komuni	Deskrizzjoni qasira	Livell minimu ta' monitoraġġ rakkomandat	Indikatur ewlieni relatat skont l-Anness IV tar-Regolament (KE) Nru 1221/2009 (it-Taqsima C.2)	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza u l-aqwa prattika ta' ġestjoni ambjentali relatata
12. L-emissjonijiet speċifiċi ta' gassijiet b'effett ta' serra tat-trasport (għal kull kwantità tal-prodott)	kg CO ₂ eq. m ³ (jew pallet) trasportat kg CO ₂ eq./għal kull tunnellata ta' prodott trasportat	Jipprovdni indikazzjoni tal-impatt ambjentali finali tal-operazzjonijiet tat-trasport. Dan l-indikatur jirrifletti d-distanza li l-prodotti jiġu trasportati. Ikun anqas jekk il-prodotti jiġi ssorsjat lokalmement/ reġjonalment. Indikazzjonijiet: — Għall-fjuwils fossili, abbażi ta' kombustjoni diretta flimkien ma' estrazzjoni indiretta u l-emissjonijiet tal-ipproċessar. — Għall-elettriku, abbażi ta' emissjonijiet speċifiċi medji nazzjonali ta' gassijiet b'effett ta' serra mill-ġenerazzjoni tal-elettriku. — Għall-bijokarburanti, abbażi ta' valutazzjoni taċ-ċiklu tal-ħajja tal-emissjonijiet ta' gassijiet b'effett ta' serra għas-sors rilevanti tal-fjuwil.	Livell tal-organizzazzjoni Għal kull mod ta' trasport u rotta ewlenija Għal kull grupp ta' prodotti	L-użu effiċjenti tal-materjali Emissjonijiet	— (ara l-BEMPs: 3.3.1, 3.3.2, 3.3.3, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6, 3.3.7)
13. Il-perċentwal tat-trasport bl-ilma/bil-ferrovija bejn il-fornituri tal-ewwel livell u ċ-ċentri ta' distribuzzjoni tal-bejjiegha bl-imnut	%	Dan l-indikatur juri s-sehem tal-aktar modi effiċjenti ta' trasport mill-attivitàjiet totali ta' trasport tal-bejjiegh bl-imnut. Indikazzjonijiet: — Il-perċentwal tat-trasport skont il-mod jista' jiġi kkalkolat abbażi tat-tkm jew il-valur tal-bejgħ. — Il-bejjiegha bl-imnut għandhom jid-distingwu bejn trasport intern (fit-triq, bil-ferrovija, bil-passaġġ fuq l-ilma intern) u trasport barrani (bil-bahar, bl-ajru). — Dan l-indikatur huwa applikabbli għal prodotti ssorsjati fuq distanzi itwal.	Livell tal-organizzazzjoni Għal kull rotta ewlenija jew tal-anqas issir distinzjoni bejn trasport intern u barrani	Effiċjenza fl-użu tal-enerġija L-użu effiċjenti tal-materjali	Aktar minn 50 % tat-trasport intern bejn il-fornituri tal-ewwel livell u ċ-ċentri ta' distribuzzjoni tal-bejjiegh bl-imnut (tkm jew il-valur tal-bejgħ) ikun bil-bahar/ferrovija (fejn l-infrastruttura tippermetti). Aktar minn 99 % tat-trasport barrani, skont il-valur tal-bejgħ, ikun bil-vapur. (ara l-BEMP: 3.3.4)

Indikatur	Unitajiet Komuni	Deskrizzjoni qasira	Livell minimu ta' monitoraġġ rakkomandat	Indikatur ewlieni relatat skont l-Anness IV tar-Regolament (KE) Nru 1221/2009 (it-Taqsima C.2)	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza u l-aqwa prattika ta' ġestjoni ambjentali relatata
14. L-ottimizzazzjoni sistematika tal-ippjanar tar-rotta	(iva/le)	Dan l-indikatur jirrifletti jekk il-bejjiegh bl-imnut ikunx implimenta ottimizzazzjoni sistematika tan-netwerks ta' distribuzzjoni tiegħu permezz tal-implimentazzjoni ta' postijiet strateġiċi tal-buttuni, pjattaformi konsolidati, u rotot diretti. Dan jinkludi li l-vetturi tal-kunsinna tal-ħanut li jkunu qed jirritornaw vojta jiġu mgħobbija bi skart jew bi provvisti tal-fornituri, l-użu tat-telematika, u perjodi estiżi li fihom isiru l-kunsinni.	Livell tal-organizzazzjoni	Effiċjenza fl-użu tal-enerġija L-użu effiċjenti tal-materjali	L-ottimizzazzjoni sistematika tal-ippjanar tar-rotot. (ara l-BEMP: 3.3.5, 3.3.6)
15. Il-percentwal tal-vetturi li jissodisfaw l-istandards EURO V	%	Indikazzjonijiet: — Applikabbli għal bejjiegha bl-imnut kbar b'servizzi interni tat-trasport u loġistiċi, fornituri terzi tat-trasport. — Jekk ikun possibbli, għandha tiġi mmonitorjata wkoll l-ekonomija tal-karburant tal-vettura (l/100 km).	Livell tal-organizzazzjoni	Emissjonijiet	100 % tat-trakkijiet ikunu konformi mal-istandards EURO V. (ara l-BEMP: 3.3.7)

IL-ĠESTJONI TAL-ISKART

16. Il-ġenerazzjoni tal-iskart	kg/sena tunnellati/sena kg/m ² sena	Piż tal-iskart prodott fis-sena. Indikazzjonijiet: — Jista' jiġi espress għal kull unità taż-żona tal-bejgħ. — Għandu jiġi mmonitorjat separatament għal tipi differenti ta' skart.	Livell tal-organizzazzjoni Għal kull tip ta' skart: eż. skart tal-ikel, plastik, karta u kartun, injam, metall, materjal perikoluż, eċċ. użu mill-ġdid, reċiklaġġ estern, fermentazzjoni, donazzjoni, eċċ.	Skart	— (ara l-BEMP: 3.4.1, 3.4.2)
--------------------------------	--	--	--	-------	---------------------------------

Indikatur	Unitajiet Komuni	Deskrizzjoni qasira	Livell minimu ta' monitoraġġ rakkomandat	Indikatur ewlieni relatat skont l-Anness IV tar-Regolament (KE) Nru 1221/2009 (it-Taqsima C.2)	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza u l-aqwa prattika ta' ġestjoni ambjentali relatata
17. Il-perċentwal tal-iskart tal-ikel li jintrema f'miżbla jew jiġi inċinerat	%	Il-perċentwal tal-iskart tal-ikel li ma jintbaghatx għal operazzjonijiet ta' rku-pru, bħal fermentazzjoni, mill-iskart totali tal-ikel iġġenerat.	Livell tal-organizzazzjoni	Skart	0 % tal-iskart tal-ikel mormi f'miżbla jew għall-inċinerazzjoni. (ara l-BEMP: 3.4.1)
18. Ir-rata ta' riċiklaġġ tal-ippakkjar sekondarju	%	Il-piż tal-materjal riċiklat diviż bl-ammont totali ta' skart. Indikazzjonijiet: — Xi bejjieġha bl-imnut jinkludu l-ammont ta' materjal użat mill-ġdid. Għandu jkun hemm indikazzjoni ċara dwar dan meta jkun qed jiġi rapportat dwar dan l-indikatur.	Livell tal-organizzazzjoni	L-użu effiċjenti tal-materjali Skart	Sistema tal-ġestjoni tal-iskart tiġi integrata fil-hanut u l-objettiv tagħha huwa li 100 % tal-materjal tal-ippakkjar sekondarju jiġi riċiklat jew użat mill-ġdid. (ara l-BEMP: 3.4.2)
19. Ir-rata ta' ritorn tal-ippakkjar u tal-prodotti użati	%	Ir-rata ta' ritorn tal-ippakkjar tal-prodotti mill-konsumaturi, bħal fliexken tal-plastik, u prodotti użati, bħal batteriji u tagħmir elettroniku, mill-bejgħ totali ta' dawn il-prodotti. Indikazzjonijiet: — Għal sistemi ta' ritorn ta' fliexken tal-PET u tal-PE, ir-rata ta' tehid lura għandha titkejjel skont il-fliexken ritornabbli mibjugha.	Għal kull tip ta' ippakkjar/prodott ritornabbli	L-użu effiċjenti tal-materjali Skart	Ritorn mill-konsumatur ta' 80 % b'depożitu. Ritorn mill-konsumatur ta' 95 % b'depożitu. (ara l-BEMP: 3.4.3)
IL-KONSUM TA' MATERJALI MINBARRA R-REFRIĠERANTI					
20. Karta ċertifikata jew riċiklata għall-pubblikazzjonijiet kummerċjali	%	Il-perċentwal ta' karta ċertifikata (eż. FSC) jew karta riċiklata li tintuża għall-pubblikazzjonijiet kummerċjali	—	L-użu effiċjenti tal-materjal Skart	100 % tal-karta tkun ċertifikata jew riċiklata. (ara l-BEMP: 3.5)

Indikatur	Unitajiet Komuni	Deskrizzjoni qasira	Livell minimu ta' monitoraġġ rakkomandat	Indikatur ewlieni relatat skont l-Anness IV tar-Regolament (KE) Nru 1221/2009 (it-Taqsima C.2)	Parametru referenzjarju ta' eċċellenza u l-aqwa prattika ta' ġestjoni ambjentali relatata
IL-ĠESTJONI TAL-ILMA					
21. Hwienet b'sistema ta' ġbir tal-ilma tax-xita	%	Il-perċentwal ta' hwienet b'sistema ta' ġbir tal-ilma tax-xita u/jew b'sistemi ta' infiltrazzjoni tal-ilma tax-xita	—	Ilma	Il-ġbir tal-ilma tax-xita u/jew l-infiltrazzjoni fil-post jiġu integrati fis-sistema tal-ġestjoni tal-ilma. (ara l-BEMP: 3.6)
L-IMĠIBA TAL-KONSUMATUR					
22. L-ghadd ta' boroż	#	L-ghadd ta' basktijiet tal-plastik li jin-ghataw jew li jinbieghu fiċ-check outs. Indikazzjonijiet: — L-ghadd ta' basktijiet tal-plastik li jinghataw minghajr hlas li jintużaw darba ghandu jkun ikkontrollat iżda, wkoll, daww li jinbieghu jew li jinghataw għal finijiet ta' reklamar jew l-ghadd ta' basktijiet tal-plastik li jistghu jerġghu jintużaw li jinbieghu — Jista' jiġi rrapportat għal kull klijent jew għal kull 1 000 klijent jew għal kull unità ta' fatturat.	Basktijiet tal-plastik li jin-ghataw minghajr hlas li jintużaw darba, basktijiet bijo-degradabbli tal-plastik li jin-ghataw minghajr hlas li jintużaw darba, basktijiet tal-plastik li jintużaw darba mibjugħa, basktijiet li jistghu jerġghu jintużaw mibjugħa	L-użu effiċjenti tal-materjal L-iskart	Żero basktijiet li jintużaw darba disponibbli fiċ-check-outs. (ara l-BEMP: 3.7)